

MAGAZIN

K

Časopis koncerna Kolektor

Letnik 20 · Pomlad 2020

ISSN 2591-2712

6

Naša prednostna naloga je iskati rešitve za tekoče poslovanje in zagotavljanje proizvodnje

Dan potem – za Kolektor, avtomobilsko industrijo in digitalizacijo

Stronger
together

Elektroenergetika

Inženiring in
tehnološki sistemi

KOLEKTOR

Poganjamo prihodnost

Komponente in sistemi
za mobilnost

Digital

Pred nami je zahtevno obdobje

Polona Rupnik,
odgovorna urednica revije

Ko je ves svet zazrt v reševanje največje zdravstvene krize sodobnega časa, so gospodarstveniki že korak naprej. Z mislimi in načrti oziroma dejanji so v obdobju, ki bo sledilo obdobju koronavirusa. Njihova mnenja so enotna: pred nami je zahtevno obdobje.

Kolektor je takoj po izbruhu novega koronavirusa na Kitajskem sprejel interni protokol, ki velja za vse družbe in za vse zaposlene v podjetjih koncerna Kolektor – doma in v tujini, ter vrsto preventivnih varnostnih ukrepov za zajezitev širjenja virusa. Za varnost zaposlenih je (bilo) maksimalno dobro poskrbljeno. Zaradi visokega standarda zaščite ni nikakršnih razlogov, da proizvodni proces ne bi nemoteno tekel.

Kljub temu da imamo na področju avtomobilske industrije zagotovljene vse možnosti za redno izvajanje vseh proizvodnih procesov, pa stanje na trgu kaže drugačno sliko. Dobavitelji avtomobilski industriji ustavljajo proizvodnjo. Zaradi negotovosti in padca prodaje ter nejasnosti, koliko časa bo kriza trajala, strokovnjaki avtomobilski industriji napovedujejo postopno, a dolgotrajno okrevanje. Čaka nas torej težko obdobje. Trenutne razmere v svetu in doma so preizkušnja ter nova izkušnja za vse nas. Bolj kot kadarkoli poprej se zavedamo, kako pomembni sta solidarnost in medsebojna pomoč. Odgovornost in timski duh sta vrednoti, ki jih ima Kolektor vtisnjene v svoj DNK. Z odgovornostjo do zaposlenih in skupnosti, sredi katerih delujemo, se zavedamo, da s sodelovanjem ter timskim duhom lahko tudi iz tako zahtevne situacije izidemo močnejši. Da samo skupaj zmoremo več. To smo že dokazali. *»Iz začetnih faz strahu, otrplosti in nato prilagajanja smo že uspeli priti v fazo ustvarjalnosti ter uresničevanja nekaterih novih idej in projektov,«* ugotavlja tudi **Valter Leban**, član uprave koncerna Kolektor.

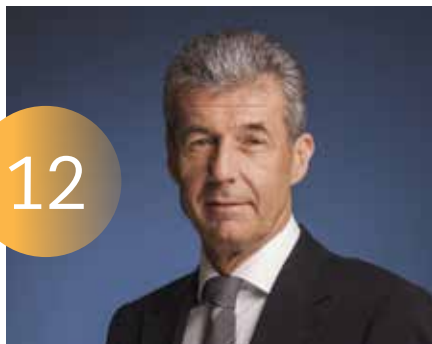
Skupaj smo premagali že vrsto ovir, tudi to bomo.

10

Skupaj zmoremo več

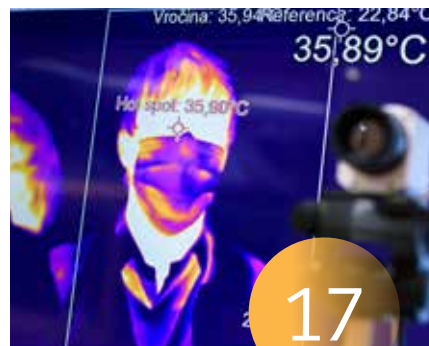
Trenutne razmere v svetu in doma so preizkušnja ter nova izkušnja za vse nas. Bolj kot kadarkoli poprej se zavedamo, kako pomembni sta solidarnost in medsebojna pomoč.

12

Naša prednostna naloga je iskati rešitve za tekoče poslovanje in zagotavljanje proizvodnje

'Koronakriza' bo povzročila veliko spremembo na področju razumevanja odnosa med delom in kapitalom.

17

Merjenje temperature s termovizijskimi kamerami

Termografija je znanost, s katero v Kolektorju že kar nekaj let izvajamo meritve in analitiko brizgalnih orodij in strojev.

20

Sporočila kitajskega Velikega zidu

Zidovi so v človeški naravi od pamtiveka. Ni nujno, da so iz kamnov ali opek, lahko so preprosto v glavah in v ravnanju. Samo tisti, ki so gledali prek zidu, so odkrili nove prostore za svojo rast.

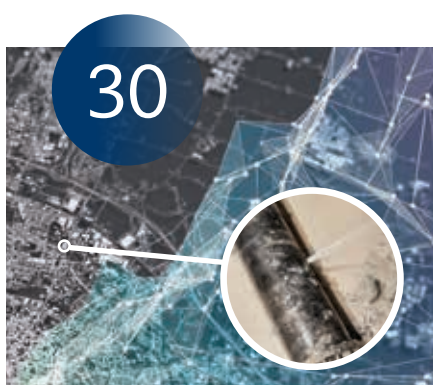

Kako v najkrajšem času do izvirnih idej

Poznamo različne vrste zbiranja idej, od klasičnega brainstorminga do bolj zapletenih metod. Obstaja pa tehnika generiranja idej, s katero lahko v treh do petih minutah pridemo do zavidljivih rezultatov. To tehniko smo interno poimenovali GET.ID 5 in jo v nekaterih oddelkih že uporabljamo.

Na zemljevid smo dodali še Severno Irsko

Okvirna pogodba z Northern Ireland Electricity Networks za prihodnjih osem let je podpisana, vredna pa je 15 milijonov britanskih funtov.

Daljinsko satelitsko odkrivanje vodnih puščanj

Z daljinskim satelitskim odkrivanjem vodnih puščanj se lahko v veliki meri izognemo izrednim situacijam in celo načrtujemo sanacijo danes še nevidnih puščanj, preden ta postanejo vidna in površinska.

Aplikacijo Moj Kolektor dnevno uporablja 500 zaposlenih

Največja prednost aplikacije je, da jo lahko uporabljajo vsi zaposleni, tudi tisti, ki nimajo službenega uporabniškega računa.

Kolofon

K magazin

Odgovorna urednica: Polona Rupnik
Izvršno uredništvo: FMR Media d.o.o.
Redakcija: Mediade d.o.o.
Lektoriranje: Barbara Bizjak
Grafično oblikovanje: Andrej Potočnik
Fotografije: Adobe stock, Boštjan Berglez, arhiv Dela, Matej Jurman, arhiv Kolektorja Koling, arhiv Kolektor Sisteň, arhiv podjetja Northern Ireland Electricity Networks, Nejc Menard, Jan Sedej.

Naslovnica: WOAF

Izdajatelj: FMR Media d.o.o.

Tisk: Delo d.o.o.

Naklada: 7.800 izvodov

Revija izide štirikrat letno in je brezplačna.

ISSN 2591-2712

Predstavili smo se na strokovnih sejmih za napredno industrijo

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani je bilo prizorišče četverčka mednarodnih strokovnih sejmov - Ifam, Robotics, Intronika in IT4Industry. Kolektor Sisteh se je predstavil s celovito ponudbo opreme in rešitev, ki jih v skladu s smernicami Industrije 4.0 potrebuje učinkovita proizvodnja. Med novostmi so izpostavili nadzor električne opreme ter spremljanje porabe in parametrov električne energije, pa tudi vključevanje varnosti strojev in naprav v sistem nadzora in upravljanja v industriji. Kolektor Sisteh je namreč zastopnik svetovno znanih proizvajalcev opreme in rešitev za prej omenjeni področji, kot so Eaton, Advantech, R.Stahl, Wieland in Dold. Njihov proizvodni program obsega tako stikalno opremo, primerno za nadzor in upravljanje električne energije, kot tudi opremo za avtomatizacijo in rešitve v energetiki in industriji – z drugo besedo: opremo, primerno za digitalizacijo omenjenih procesov. To pomeni zajem podatkov v industriji, na strojih in napravah, prenos teh podatkov prek standardnih protokolov in IoT-platform do podatkovnih baz, kjer se pridobljene informacije obdelajo za potrebe uporabnika oziroma kjer se na njihovi podlagi optimizirajo procesi v industriji. Poleg opreme zastopanih podjetij pa Kolektor Sisteh implementira tudi lastne produkte in rešitve na področju sistemov vodenja in digitalizacije proizvodnih procesov ter elektroenergetske oskrbe. Strokovnjaki iz Kolektor Sisteha so v okviru poslovnega foruma med drugim predstavili napredno digitalno platformo Sinapro.IIoT za nadzor, vodenje in optimizacijo procesnih naprav v industriji in energetiki.

Gostili smo člane Slovensko-nemške gospodarske zbornice

V sklopu dogodka AHK Goes Regional nas je obiskalo 32 predstavnikov članskih podjetij in vodstvo Slovensko-nemške gospodarske zbornice (AHK Slovenija). Po uvodnih besedah predsednice AHK Slovenija **Gertrud Rantzen** in direktorice Kolektor Ventures **Mateje Lavrič** je **Bojan Miličič** predstavil digitalno transformacijo Kolektorja. Sledila je predstavitev **Tomaža Šukljeta** iz podjetja Qlector o uporabi umetne inteligence v proizvodnji 'Leap – AI za usmerjanje proizvodnje'. Dogodek so gostje zaokrožili z vodenim ogledom proizvodnje, kjer so iz prve roke izvedeli, kako proizvodnja poteka s pomočjo pametnih kolaborativnih robotov in kako se proizvodnja upravlja z umetno inteligenco.

Dela na projektu most Marija Gradec

Na projektu izgradnje mostu čez reko Savinjo pri Marija Gradcu v tem času opažujemo zgornjo ploščo prve faze prekladne konstrukcije mostu, postavljamo ograjo na podporni konstrukciji in urejamo brežine. Dela izvajamo tudi na pasu ceste ob podpornih konstrukcijah. Predviden rok za dokončanje del je v drugi polovici leta 2020.

Izgradnja bazenskega kompleksa Slovenj Gradec

Marca je Kolektor Koling v imenu konzorcija ponudnikov podpisal pogodbo za projekt izgradnje zimskega in letnega bazenskega kompleksa v Slovenj Gradcu v vrednosti 10 milijonov evrov. Poleg gradbenih in obrtniških del bodo izvedli tudi celotno potrebno bazensko tehniko. Na lokaciji, kjer bo stal nov objekt zimskega bazena s spremljajočimi programi in letno kopališče, že stoji letni bazen, ki ga bodo porušili. Predviden rok za dokončanje del je 14 mesecev od začetka gradnje.

Ko zapoje kovina

Pridobivanje in obdelovanje kovin ima v slovenskem prostoru zelo razgibano zgodovino. Ob 100-letnici Univerze v Ljubljani je Naravoslovnotehniška fakulteta zato združila moči z Narodnim muzejem Slovenije in pripravila razstavni projekt 'Ko zapoje kovina', s katerim so želeli doseči dva cilja: predstaviti bogato zapuščino metalurgije na ozemlju današnje Slovenije ter ta zgodovinski pregled povezati s tehnološkim razvojem v sodobnem času, hkrati pa prikazati izjemne potenciale, ki obetajo nadaljnji vzpon tega področja. Na ogled so bili številni vzorčni izdelki vodilnih slovenskih podjetij, ki se na mednarodnem tržišču uspešno kosajo z ostro konkurenco, denimo v avtomobilski industriji in celo vesoljskih tehnologijah. Med njimi je bil tudi Kolektor. **Gašper Sedej** iz Kolektor Orodjarne pravi, da je tudi Kolektor prepoznal velik potencial v aditivnih tehnologijah, zato jih v zadnjem letu tudi intenzivno uporablja. Na ogled je postavil enega ključnih segmentov brizgalnega orodja za drsne obroče, ki je bil izdelan z aditivno tehnologijo 3D-tiska kovin.

Skupaj zmoremo več

Trenutne razmere v svetu in doma so preizkušnja ter nova izkušnja za vse nas. Bolj kot kadarkoli poprej se zavedamo, kako pomembni sta solidarnost in medsebojna pomoč. Da samo skupaj zmoremo več.

Vrednote, ki nas povezujejo

Odgovornost in timski duh sta vrednoti, ki jih ima Kolektor vtisnjene v svoj DNK. Z odgovornostjo do zaposlenih in skupnosti, sredi katerih delujemo, se zavedamo, da s sodelovanjem ter timskim duhom lahko tudi iz tako zahtevne situacije izidemo močnejši.

1

Združeni za varnost zaposlenih

V koncernu Kolektor, korporaciji Hidria in podjetju Eta Cerkljevo smo odločeni, da je varnost zaposlenih in preprečevanje širjenja okužbe s covid 19 naša skupna prednostna naloga. Zato smo podpisali skupno izjavo. Kljub pričakovanemu zmanjšanju obsega dela, bomo storili vse za obstoj naših podjetij in ohranitev čim večjega števila delovnih mest.

2

8.000 mask za zaposlene in njihove družine

3

Ker na trgu primanjkuje zaščitnih sredstev smo našim zaposlenim podarili 8.000 kirurških mask za zasebno uporabo.

Skrb za zdravje na prvem mestu

4

Na območje Kolektorjevih poslovnih prostorov v Idriji smo omejili vstop. Vsak zaposleni si mora ob prihodu na delo na sprejemni točki razkužiti roke in si nadeti svežo obrazno masko. Še pred elektronsko prijavo prisotnosti prevzame nadomestno masko in steklenico vode.

Merjenje temperature s termovizijskimi kamerami

5

S prvimi okužbami v občini Idrija smo uvedli preventivno merjenje telesne temperature zaposlenih, tudi s termovizijskimi kamerami.

Zaščitna oprema za Kolektorjeva podjetja

6

Zaščitna sredstva (razkužila, obrazne maske, rokavice in zaščitna očala, kjer je to potrebno) smo zagotovili za vsa podjetja na idrijski lokaciji in njihove podružnice ter pomagali pri pridobivanju zaščitnih sredstev tudi ostalim našim podjetjem doma in v tujini.

Ponujena pomoč: skupaj rešimo gospodarstvo

7

Kot člani različnih gospodarskih organizacij in združenj smo vladi oz. strokovni skupini za pripravo ukrepov za pomoč gospodarstvu ponudili vse znanje, ki ga imamo kot menedžerji. Da skupaj rešimo slovensko gospodarstvo.

Naša prednostna naloga je iskati rešitve za tekoče poslovanje in zagotavljanje proizvodnje

Koronavirus je presenetil ves svet. Nanj smo vsi gledali kot na oddaljen primer, ki se dogaja nekje daleč stran. A že naslednji trenutek je bil tik pred našimi vrati in je postopoma vstopil skozi njega. Postavil nas je v povsem nov in popolnoma nepričakovani položaj. Takšnega scenarija nihče ni mogel napovedati niti se nanj ustrezno pripraviti.

»Kljub temu nam je z velikim naporom in aktivnim sodelovanjem uspelo vzpostaviti tako delovno okolje in razmere, ki zagotavljajo varno delo. Poskrbeli smo za vse potrebne preventivne varnostne ukrepe, saj so naši standardi in razmere za delo med najboljšimi v Sloveniji,« je v nagovoru zaposlenim zapisal predsednik uprave koncerna Kolektor, **Radovan Bolko**. Se pa vsi dobavitelji v avtomobilski industriji ob izzivu zagotavljanja varnih delovnih mest srečujemo še z eno težavo: zniževanjem naročil.

Novo recesijo smo pričakovali, a povod zanjo je drugačen

»Novo recesijo smo sicer pričakovali,« pravi **Stojan Petrič**, predsednik nadzornega sveta Kolektorja, saj »se je ta v svojih obrisih kazala že pred nekaj meseci s stagnacijo naročil in drugih, za gospodarstvenike vidnih znakov, ki so se v zadnjem letu dogajali v svetu: strukturne spremembe

v avtomobilski industriji, prehajanje na brezogljlično družbo, mednarodni trgovinski spori med velikani, kot so ZDA, Kitajska, Evropska unija, Rusija itn. Pa nezaupanje v Evropsko unijo in Brexit kot posledica tega nezaupanja. S pandemijo, s katero se soočamo, se to nezaupanje še pogloblja, kar s pridom izkoriščajo druge velike države, ki nudijo pomoč tam, kjer je Evropska unija zatajila. 'Koronakriza' nas je iz tega naslova udarila bistveno bolj in zato bodo tudi posledice bistveno večje, kot so bile ob finančni krizi leta 2008,« meni Petrič.

Kriza bo v ospredje postavila medsebojne odnose

Globalni krizi se ne bomo mogli izogniti; kako dolgo bo trajala, trenutno ne more napovedati nihče. Scenarijev je več. »Kriza bo močno udarila in ne da bi pri tem uporabili makroekonomske izraze, ki govorijo o možnih krizah v obliki črke V, ki pomeni kratko krizo, v obliki črke U, ki pomeni podaljšano krizo, in v obliki črke

Stojan Petrič,
predsednik nadzornega sveta,
Kolektor Holding,
predsednik uprave, FMR

'Koronakriza' bo povzročila veliko spremembo na področju razumevanja odnosa med delom in kapitalom. Ne verjamem, da bo kapital prevladal, treba se bo ozreti na medsebojne odnose.

L, ki pomeni leto ali dve trajajočo krizo, ne gre. Dejstvo je, da bo 'koronakriza' povzročila veliko spremembo na področju razumevanja odnosa med delom in kapitalom. Ne verjamem, da bo kapital prevladal, ker se bo treba ozreti na medsebojne odnose in temu dati ustrezen pomen. Sploh, če se nam zgodi, da bo v kratkem času prišlo do okuženosti med 20 in 30 odstotkov populacije,« meni Petrič.

Kaj nam bo prinesel drugi paket vladnih ukrepov?

S težavami se države in posamezna podjetja znotraj njih spopadajo različno, zato so tudi ukrepi, ki jih sprejemajo, različni. »Večina se ukvarja z ukrepi, ki imajo kratkoročne učinke. Ti poskušajo zagotoviti osnovno preživetje tako ekonomskih subjektov kot tudi državljanov. Slovenija je prvi kratkoročni ukrep sprejela v obliki prvega mega protikorona paketa, ki bo zgolj nekoliko omilil posledice krize. Bistveno več pričakujemo od drugega paketa.«

»Bistveno vprašanje je, ali bodo podjetja uspela ohraniti likvidnost v poslovanju. Padec naročil na strani povpraševanja in trganje reprodukcijskih verig bi lahko povzročila veliko število stečajev podjetij. To bi imelo dolgoročen vpliv na povečanje brezposelnosti in na padec BDP za več kot 10, lahko tudi do 20 odstotkov. Razmišljati bomo morali začeti drugače, predvsem v smislu vodenja nacionalne ekonomije, ne samo znotraj Slovenije, ampak tudi znotraj Evropske unije, in iskati nove možnosti ter priložnosti v novih tehnologijah na področju ITK storitev, farmacevtske industrije, varovanja okolja itd. Aktualni dogodki kažejo, da je trenutno ključna naloga vseh podjetij zagotavljanje likvidnosti v naslednjem letu. Možnosti sta dve: ali poskušajo doseči podaljševanje odplačevanja glavnice kreditov ali pridobiti nove kredite. Ne pričakujem, da bo država zelo prispevala pri poroštvih za odplačevanje kreditov. Zavedati se moramo, da se bo profesionalno bančništvo obnašalo tako, da bo zaščitilo tista podjetja, ki bodo sposobna kredite tudi vrniti. V nasprotnem bodo banke zmanjšale svojo kapitalsko ustreznost, kar lahko vpliva na celoten bančni sistem. To govorim zato, ker lahko vpliva na izplačilo dividend vseh ekonomskih subjektov. Tudi Kolektorja. Če se bo likvidnost zelo poslabšala in bo takšna kot se kaže v ostalih podjetjih v Sloveniji in svetu, potem je vprašljivo tudi izplačilo dividend v letošnjem letu v družbah FMR, FMR Holding, Kolektor Holding in Kolektor Group. Slednji bo moral letos iskati rešitve za tekoče poslovanje in zagotavljanje proizvodnje.«

Milan Erjavec,
direktor, FMR Holding

Naša podjetja, ki niso odvisna od avtomobilske industrije, poslujejo dobro. Kljub temu se bomo morali v prihajajočem obdobju stalno prilagajati novim okoliščinam.

»Glavni prihodki družbe FMR Holding so iz naslova finančnih naložb, torej dividend, ki jih pridobivamo od naložb podjetij v koncernu Kolektor. Podjetja so globoko vpeta za oskrbo delov za potrebe avtomobilske industrije, kar bo močno vplivalo na rezultat letošnjega poslovnega leta. Že aprila bo prodaja v povprečju do 50 odstotkov nižja od prvotnega načrta, odvisno od prodajne panoge. Največji padec naročil beležimo na področju avtomobilske industrije, za katero je namenjena večina produktov poslovne divizije Komponente in sistemi. Tudi sicer bo prodaja celotnega drugega četrtertletja občutno nižja. Strokovnjaki in svetovalne agencije napovedujejo hiter upad proizvodnje avtomobilov v letošnjem letu. Padec naj bi bil od 17- pa vse do 30-odstoten glede na proizvodnjo v preteklem letu. Padec je seveda regionalno pogojen. Za Kitajsko je predvideno nižje znižanje, medtem ko se največji upad proizvodnje avtomobilov predvideva za ameriške proizvajalce oziroma tržišče. Velik upad je pričakovati tudi za evropsko avtomobilsko industrijo. Malo bolje kaže prodaji izdelkov za električna orodja in industrijsko panogo. Na tej osnovi pričakujemo nižje dividende oziroma jih ne bo možno izplačati. Izjema so podjetja iz stebra elektroenergetike, ki se še ne srečujejo s pomanjkanjem naročil. Ta bodo izplačala načrtovano dividendo.«

Dan potem

Kako bodo v prihodnosti videti delovna mesta v proizvodnji? Zakaj bo globina padca v avtomobilski industriji povezana tudi z zaupanjem? In kako po začetnem strahu in otrplosti zaradi pandemije ukrepati dan potem ter razmišljati o popolnoma robotiziranih tovarnah?

Valter Leban je član uprave koncerna Kolektor in vodja aktivnosti na področju digitalne preobrazbe ter izgradnje novega poslovnega stebra Kolektor Digital, ki razvija rešitve za pametne tovarne. Naš pogovor je začel z mislijo, da le dva primera okužbe z novim koronavirusom v Kolektorju, in še ta prinesena od zunaj, nista dovolj, da lahko rečemo, da smo v bitki s pandemijo zmagali.

»Gledati moramo širše. Razumeti moramo, kam vse smo kot podjetje vpeti. Da je glavnina našega poslovanja še vedno v avtomobilski industriji, ki že nekaj časa peša in se skuša preobraziti z novimi 'car sharing' poslovnimi modeli, pri katerih ne kupujemo vozil, temveč prevožene kilometre. Zavedati se moramo, da so avtomobilski proizvajalci že v zadnjem četrtletju lani začeli zapirati salone, saj je prodaja avtomobilov močno padla. Pobrala se bo le v primeru, da se bo ohranilo zaupanje potrošnikov, ki pa je povezano s tem, da ljudje ne bodo izgubljali služb,« poudarja sogovornik.

Po njegovem mnenju ima kriza, ki jo je povzročil koronavirus, tri ravni. Prva je potrošniška, ki se začne na vhodu, sprožil pa jo je upad povpraševanja oziroma naročil. Druga je povezana s trganjem dobaviteljskih verig, tretja pa s samimi okužbami znotraj podjetja. Kako se ustrezno odzvati na vse tri ravni in kaj nam preobrazba industrije prinaša v prihodnosti, nam pojasnjuje v nadaljevanju.

Kateri ukrepi so po vašem mnenju z vidika pandemije in padca gospodarstva najpomembnejši, če upoštevamo značilnosti proizvodnega podjetja, kot je Kolektor?

Kar se potrošniške in dobaviteljske ravni krize tiče, se bomo morali prilagoditi. Na notranji ravni, glede samih okužb, jih bomo morali obvladovati z učinkovitimi zaščitnimi ukrepi. Ko je po razglasitvi pandemije nastopil 'dan potem', smo se usmerili v pripravo ustrezne strategije. Ko se bo povpraševanje dvignilo in ko ne bomo več imeli težav pri nabavi vhodnih surovin, bomo proizvodnjo zagnali po novem režimu. V tem bodo naši ljudje ustrezno zaščiteni, ozaveščeni in opolnomočeni za varno delo. Razumeli bodo, kaj ta virus sploh je, kako se širi ... Ne bodo se ga bali in na delovnem mestu bodo znali pravilno ravnati.

Ali lahko te ukrepe malo bolj konkretno opišete?

Gre za znane ukrepe, kot so varnostna razdalja – nekatera podjetja so denimo že uvedla pregrade oziroma ograde delovnih mest, pa higiena rok in kašlja ter ugotavljanje povišane telesne temperature doma in ob prihodu v službo. Ravno z merjenjem telesne temperature je povezana tudi Kolektorjeva odločitev, da od preventivnih ukrepov za svoje zaposlene naredi tudi korak dlje k širši družbeni odgovornosti. Ker imamo znanja in izkušnje z

razvojem rešitev na osnovi strojnega vida ter umetne inteligence, se je zdaj pojavila priložnost, da jih, prilagojene na korona razmere in preizkušene v Kolektorjevih obratih, doniramo tudi za skupno dobro. Radi bi namreč prispevali svoj delež k varnosti in preprečevanju širjenja okužb na ravni celotne Slovenije, o čemer bomo kmalu sporočili več podrobnosti.

Pri uvajanju rešitev se torej strinjate z napovedmi strokovnjakov, da koronavirus ne bo kar tako izzvenel ...

Ta zgodba s pandemijo je šla predaleč, zato moramo resno vzeti v obzir mnenja infektologov, ki napovedujejo, da bodo nevarnosti, povezane s koronavirusom, trajale še leto in pol. Pa tudi po tem času bo virus ostal z nami, mutiral in krožil med populacijo. In na to se je pač treba ustrezno odzvati.

Ustrezen odziv je toliko bolj pomemben v podjetjih, ki v svojem jedru niso digitalna.

Če je korona kriza na eni strani v nebo pognala prodajo spletnih trgovcev in rešitev za različne oblike virtualnih aktivnosti, je situacija v proizvodnih podjetjih bistveno drugačna. Tako je tudi Kolektor trenutno najšibkejši na izvedbenem delu. Vsopodpore poslovanju, ki zajema načrtovanje, administracijo, marketing in ostale podporne funkcije, smo že pred izbruhom pandemije imeli digitalizirano, ker je to od nas zahtevala internacionalizacija poslovanja in komunikacija z našimi podjetji, denimo v Južni Koreji ali ZDA. V razmerah, s katerimi se soočamo danes, bi bilo idealno, da imajo vsa proizvodna podjetja popolnoma robotizirane linije. A takšnih podjetij je trenutno še zelo malo.

Kljub temu, da je Industrija 4.0, skupaj z vsemi tehnologijami, ki jih promovira – robotiko, umetno inteligenco itn., vroča tema že dobrih pet let?

Trenutne razmere v industriji so zgodba, ki posega na več ravni. Od samih omogočitvenih tehnologij in faz njihove razvitosti, dostopnosti in razširjenosti, do zrelosti ter uveljavljenosti posameznih digitalnih rešitev. Glede omogočitvenih tehnologij je danes stanje bistveno boljše, zatakne pa se pri zmožnosti menedžerjev, da so korak naprej, da razmišljajo dolgoročno, strateško. Da si znajo predstavljati, kako bi te nove tehnologije lahko vtkali v svoje poslovanje, razvili nove poslovne modele in trgu zagotovili novo ponudbo. Ker pa je, roko na srce, večina menedžerjev v proizvodnih podjetjih še vedno osredotočena na

stroškovno učinkovitost in računanje donosnosti naložb, je digitalizacije v praksi zelo malo.

Kako gledate na to kot predstavnik podjetja, ki s svojim zgledom skuša dokazati, da ravno nove digitalne tehnologije omogočajo nove poslovne modele za zagotavljanje prihodnje rasti podjetja?

Del razlogov se, kot sem omenil, skriva v krizi voditeljstva. A tudi za tiste, ki si danes želijo povsem avtonomno proizvodnjo, to ni 'čira-čara' ali revolucija, ki se lahko zgodi čez noč. Zatečeno stanje je največji sovražnik digitalizacije. Zato tudi kupcem naših rešitev svetujemo, naj se tega lotevajo postopoma in evolucijsko. Pred tem pa jim pomagamo ugotoviti, v kateri fazi digitalne zrelosti so v resnici. Tipičen profil kupca je namreč 'brown field', torej proizvajalec z obstoječo opremo, ki jo pri zdravi pameti ne bo metal na smetišče zgodovine. Še vedno se srečujemo tudi s pomanjkanjem ali nepopolnostjo podatkov, kar je velika ovira za vzpostavitev digitaliziranega podjetja, ki celovito upravlja z vsemi svojimi viri.

Ko se bo povpraševanje dvignilo in ko ne bomo več imeli težav pri nabavi vhodnih surovin, bomo proizvodnjo zagnali po novem režimu.

Kako osebno doživljate čas pandemije? Kaj vas najbolj ovira, po drugi strani pa morda prinaša tudi nove priložnosti?

Ker se še zelo živo spominjam recesije v letih 2008 in 2009, ko sem bil še bolj operativec in v samem središču dogajanja, me trenutno najbolj skrbi, kako globoka bo kriza in kaj bo to pomenilo za naše zaposlene, za njihove družine. Ko se čutiš odgovornega za podjetje, gre v bistvu za ljudi. Nekaj upanja mi sicer vzbuja to, da gre tokrat za 'pošteno vojno', ki v ozadju nima namernih poslovnih lumparij. Nekaj izzivov sem imel s prilagajanjem na delo od doma in upravljanjem s časom. Ko pa sem to obvladal, sem opazil, da smo iz začetnih faz strahu, otrplosti in nato prilagajanja, že uspeli priti v fazo ustvarjalnosti ter uresničevanja nekaterih novih idej in projektov.

Merjenje telesne temperature s termovizijskimi kamerami

Termografija je tehnologija, ki omogoča zajem elektromagnetnih valov, ki jih oddajajo topla telesa, običajno v območju med 7 in 14 μm . To valovanje lahko zaznamo z različnimi brezkontaktnimi senzorji, med katere spadajo tudi IR-kamere. Lastnosti IR-kamer omogočajo njihovo uporabo v medicinske in industrijske namene.

V Kolektorju se že več let izvajajo meritve brizgalnih orodij in strojev. Odkrivajo se temperaturne anomalije v konstrukciji in delovanju orodij. Kamere se lahko uporabijo tudi za izvajanje optimizacije procesov. V zadnjem letu so v podjetju Kolektor KFH storili še korak naprej z avtomatizacijo zajema termografskih podatkov, kar v povezavi z obdelavo teh podatkov z umetno inteligenco nudi številne dodatne možnosti.

V PE Vision termografijo uporabljajo že 20 let. Tipični primeri aplikacij so: kontrola delovanja hladilnih naprav (gospodinjiski aparati), detekcija hladnih spojev pri točkovnem varjenju ali spajkanju in detekcija vročih ogorkov v izolacijskem materialov. Koronavirus je pred nas postavil nov izziv: kako obstoječo opremo, izkušnje in znanje uporabiti za meritve telesne temperature zaposlenih.

Preventivno merjenje telesne temperature smo v Kolektorju v Idriji vpeljali s pojavom prvih okužb v občini. Začeli smo z brezstičnimi termometri. Ker imajo ti merilniki določene slabosti (omejen temperaturni razpon, v katerem delujejo, ter občutljivost na temperaturna nihanja), smo vpeljali merjenje telesne temperature s termovizijskimi kamerami.

S pravilno nastavitvijo kamere ter upoštevanjem sekundarnih dejavnikov je odkrivanje posameznika s povišano telesno temperaturo lažje, zanesljivejše in hitrejše. Največji doprinos je hitrejše merjenje pri skupinah (izmene), saj se s tem izognemo grupiranju, hkrati pa pripomore k zanesljivejšemu odčitavanju, saj je bolj kot absolutna temperatura posameznika pomembno odstopanje njegove temperature od ostale množice. Če kamera odkrije večje odstopanje, se osebo izloči in dodatno preveri.

Sistem smo nadgradili z referenčnim modulom (črno telo), ki kameri omogoča, da se v realnem času samodejno kalibrira. S tem se poveča točnost meritev, ki znaša $\pm 0,3$ °C. Merilni sistem smo povezali s sistemom za registracijo Špica, kar nam omogoča spremljanje oseb, ki so opravile meritve.

Razvojna ekipa poslovne enote Vision razvija produkt Cordea, napravo za detekcijo oseb s povišano telesno temperaturo, ki ga bodo ponudili trgu.

Pri rešitvi gre za sistem neinvazivnega, brezdotičnega, natančnega in hitrega odkrivanje povišane telesne temperature, ki je zasnovan na hibridnem senzorju, v katerem sta termalna in barvna kamera in lastni programski opremi KiS. Visoka točnost meritev je zagotovljena z referenčnim telesom.

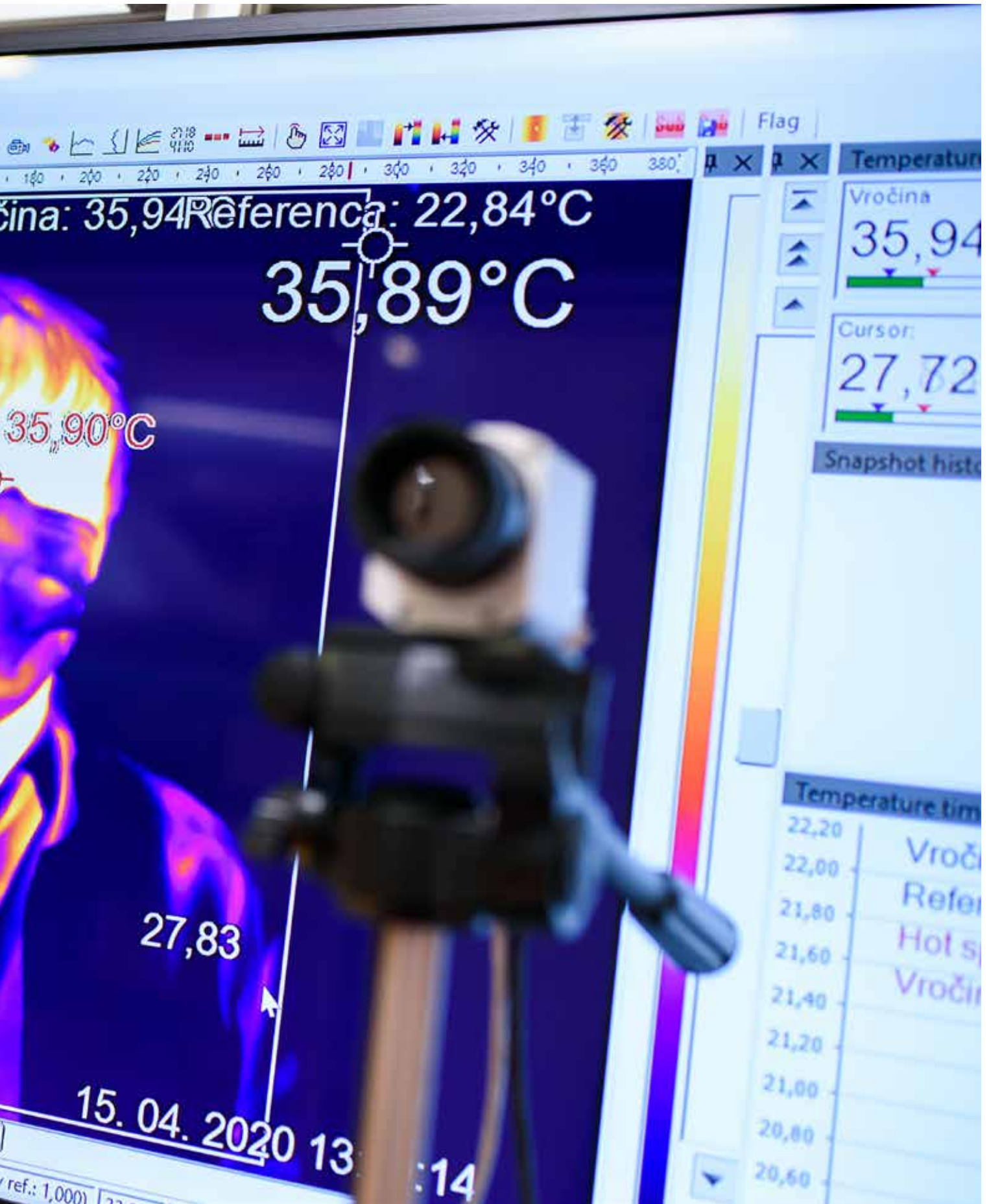
Pri uporabi sistem ne potrebuje operaterja, saj se meritve izvajajo samodejno. Visoka stopnja ponovljivosti in robustnosti je zagotovljena z naprednimi algoritmi za detekcijo obraza, ki temeljijo na metodah umetne inteligence. Sistem omogoča avtomatsko pošiljanje sporočil oziroma alarmiranje v primeru zaznanih odstopanj. Namestitev je preprosta in jo lahko naredi uporabnik sam.

Vsa strojna in programska oprema je zasnovana tako, da je fleksibilna, modularna in robustna. Rešitev odlikuje njena vsestranska uporabnost. Programsko opremo lahko nadgradimo, prilagodimo za uporabo v industrijske namene, kjer napravo lahko uporabimo npr. za zaznavanje poškodovanih gibljivih delov (tipično ležajev), detekcijo slabih električnih spojev, slabih oziroma neustreznih komponent v elektro omarah ali tiskanih vezjih. V teh primerih naprava lahko deluje tudi brez referenčnega telesa.

Kolektor Digital bo sposoben rešitev na trgu ponuditi v nekaj tednih.

S pravilno nastavitvijo kamere ter z upoštevanjem dodatnih dejavnikov je odkrivanje posameznika s povišano telesno temperaturo lažje, zanesljivejše in hitrejše, pa tudi bolj varno.

Sporočila kitajskega Velikega zidu

Zgodovina civilizacije bi se lahko v resnici imenovala tudi zgodovina zidov. Vse odkar so pred 12.000 leti zgradili zid okoli biblijskega mesta Jeriha, so bili ljudje obsedeni s potrebo po tem, da so ograjeni, da se povsem jasno ve, kje je črta, ki tiste »znotraj« ločuje od tistih »zunaj«. Kakšne zidove gradimo danes?

Kot pravijo zgodovinarji, se je človeštvo od nekdaj delilo na »tiste z zidovi« in »tiste brez zidov«. In medtem ko so slednji veljali za barbare in osvajalce, so tisti prvi gradili civilizacije. Pa vendar niso mogli živeti drug brez drugega, zato se je v neskončno zgodbo o zidovih vtkala čudežna nit, ki bolj kot o vsem drugem govori o komunikaciji. Zid je bil v zgodovini civilizacij najbolj koristen takrat, ko je omogočal srečanja različnosti.

Veliki zid – veliki zaščitnik?

To vam bom pojasnila z enim najveličastnejših primerov – kitajskim Velikim zidom. Vse odkar je prvi vladar, ustanovitelj kitajskega cesarstva Qinshihuang, leta 221 pred našim štetjem manjša obzidja nekdanjih kraljestev povezal v veliko trdnjavo v obliki zmaja, katere domnevni namen je bil zaščititi poljedelsko družbo pred navali barbarskih nomadov, je med Kitajci potekala razprava o tem, ali je Changcheng, kot ga imenujejo v kitajščini, v resnici odigral vlogo zaščitnika.

Samo tisti, ki so gledali prek zidu, so odkrili nove prostore za svojo rast.

Vsakič, ko so hoteli osvajalci s severa prodreti na kitajska tla, jim je to uspelo – ne glede na zid, visok okoli deset in širok več kot šest metrov. Kamnita utrdba z vojašnicami in opazovalnicami ni prav nič pomagala, ko sta, najprej leta 1211 Džingiskan, nekaj desetletij pozneje pa še njegov vnuk Kublajkan, osvojila ponosno cesarstvo in mu nato vladala celotno naslednje stoletje.

Je pa zid igral velikansko vlogo v času slavne dinastije Ming, in to kot črta, na kateri so tam stacionirani cesarski vojaki – ki so bili pogosto neskončno osamljeni in izpostavljeni vremenskim nepravilnostim, boleznim in lakoti – sklepali prijateljstva z nomadi z druge strani trdnjave. Z njimi so trgovali in jim pomagali pri varovanju goved, v zameno pa so jim dopuščali, da so si iz opazovalnic naredili zatočišča pred vetrom in zvermi.

Veliki zid je tako postajal prometnica, okoli katere sta se dve kulturi dotikali in spoznavali, izmenjevali svoje blago in izkušnje. Ta njegova naloga je bila veliko pomembnejša od tiste, za katero so ga prvotno zgradili, dograjevali, podaljševali in povečevali.

Iluzija, da smo znotraj zidov bolj varni

Zidovi so v človeški naravi od pamtiveka. Ni nujno, da so iz kamnov ali opek, lahko so preprosto v glavah in v ravnanju. Iluzija, da so človek, družba ali država bolj varni, kadar so skriti znotraj zidov, je bila in ostala nekaj, čemur se preprosto ne da upreti, tako da se z njo od časa do časa srečujemo tudi v tem našem prečudovitem stoletju. Celo velike sile, ki so to postale zahvaljujoč priseljencem, se zdaj za zidovi skrivajo pred imigranti. Celo tisti narodi, ki so skozi svojo zgodovino tavalj po svetu v iskanju obstoja in svobode, se zdaj ograjujejo pred neopredeljenimi nevarnostmi, ki oprezajo skozi odprta vrata.

Dejansko je malokdo tako prepričljivo pokazal tesno povezavo med odprtostjo in razvojem, kot se je to pokazalo v primeru Kitajske. Čeprav je pokojni voditelj Mao Cetung neposredno po tem, ko je stopil na čelo velike nacije, ukazal, naj se poruši zid, s katerim je bil obdan Peking (kot vsa druga mesta v Osrednjem cesarstvu), in to zato, ker je napovedal preboj skozi omejevanje tradicije, je po drugi strani deželo zaprl med zidove ideologije, jo ograjil z nesvobodo razrednih obračunavanj, jo izoliral od

Zidovi so v človeški naravi od pamtiveka. Ni nujno, da so iz kamnov ali opek, lahko so preprosto v glavah in v ravnanju.

sveta, ki ga je pravzaprav hotel v celoti spremeniti. Šele ko je ob koncu 70 let prejšnjega stoletja Kitajska odprla vrata proti zunanjemu svetu, se je začela njena velika preobrazba oziroma, bolje rečeno, njena vrnitev na svilno cesto, s katero je bila svoj čas povezana tako z Osrednjo Azijo kot z Bližnjim vzhodom, pa tudi z Evropo, z indijsko podcelino in celo z Afriko.

Odprtost za drugačnost

Vse, kar se je Kitajski zgodilo v minulih štirih desetletjih, bi lahko zajeli v kategorijo rušenja zidov. Ne le, da je ta država na svoja tla sprejela ogromno tujih naložb (skupno je kitajski trg pritegnil okoli 1.500 milijard dolarjev tujega kapitala), temveč se je tudi sama odprla za tuje znanje, izkušnje, umetnost, kulturo, znanost – oziroma za vse, kar jo je lahko naredilo boljše, bogatejšo in močnejšo.

Cesarstvo za Velikim zidom je, na kratko rečeno, spoznalo pomen globalizacije – ne kot uničevanje identitete različnih kultur in posebnosti starih civilizacij, temveč kot odprtost za drugačnost, ki je v vsakem pogledu predpogoj razvoja.

In če je dežela z 1,4 milijarde ljudmi in 9,6 milijona kvadratnih kilometrov površine spoznala, da ji 5000 let pisane zgodovine in ogromna tradicija postavljanja zidov ne zadostujeta za to, da bi postala moderna družba z razvitim gospodarstvom, potem bi morda lahko tudi vsi mi, nekoliko manjši Evropejci iz tega izluščili določen poduk?

Da se razumemo, zidovi bodo vedno okoli nas. Predsodki nam bodo vedno polagali vrednote v zarjavele kletke, iracionalni strahovi nas bodo še vedno ovirali pri razumevanju širokega univerzuma, obsedenost s suverenostjo (različnih vrst) pa nam bo zameglila občutek, da moramo v resnici spremeniti vse v sebi in vse okoli sebe, in to bolj radikalno, kot je naše prednike spremenila katera koli od vseh revolucij.

Kitajski Veliki zid je danes kulturni spomenik. Turistična znamenitost. Svetovni čudež. Edina človeška tvorba, ki jo je mogoče videti iz orbite. Sporočilo, ki ga beremo iz njegove zgodovine, pa je naslednje: samo tisti, ki so gledali prek zidu, so odkrili nove prostore za svojo rast.

Inovativnost Kolektorjevih zaposlenih v letu 2019

6035 danih idej

4724 ali **78 %**
realiziranih idej

1600 zaposlenih
podalo idejo

**Naša
inovativnost
v letu 2019:
od 6035 idej smo
jih realizirali 78 %**

Kako v najkrajšem času do izvirnih idej?

Poznamo različne vrste zbiranja idej, od klasičnega brainstorminga do bolj zapletenih metod. Vsaka tehnika oziroma metoda zbiranja idej ni primerna za vsak problem, ki je pred nami. Obstaja pa tehnika generiranja idej, s katero lahko v treh do petih minutah pridemo do zavidljivih rezultatov. To tehniko smo interno poimenovali GET.ID 5 in jo v nekaterih oddelkih že uporabljamo.

GET.ID 5 je zelo uporabna tehnika, kadar želimo hitro priti do večjega števila idej. Gre za zapis idej na listke in je primerna za manj kompleksno reševanje problemov. Tehnika je uporabna tako v službi kot pri igri z družino, prijatelji ipd. Pri omenjeni tehniki gre za sposobnost proizvodnje velikega števila idej v kratkem času. Posameznik lahko svojo sposobnost generiranja čim večjega števila idej izboljša z redno uporabo tehnike. Na ta način se pripravi na uporabo nadaljnjih, bolj zapletenih tehnik in izboljša fleksibilnost razmišljanja. Bolj kot so si ideje med seboj različne, bolj fleksibilno je razmišljanje.

Kaj z njo pridobimo?

1. Več različnih rešitev (iskanje optimalnih rešitev).
2. Medsebojno sodelovanje.
3. Spoznavanje razmišljanja ostalih udeležencev (nekateri lažje napišejo kot povedo).
4. Hitro reševanje problemov.
5. Prijetno druženje v obliki igre.

Kakšne so razlike med GET.ID 5 in viharjenjem možganov (ang. brainstorming)?

Klasični brainstorming:

- V 90 minutah generirane le tri ideje.
- Ping-pong (podajanje dveh idej med udeleženci).
- Sodelavci/člani si med sabo potrjujejo ideje.
- Karizma, hierarhija.
- Strah pred posmehovanjem.
- Introvertirani udeleženci ne podajajo idej.

GET.ID 5:

- V petih minutah generiranih več kot 30 različnih idej.
- Lastno razmišljanje.
- Ob sodelovanju vodje je idej več.
- Ni strahu pred zasmehovanjem.
- Možno je tudi anonimno podajanje idej.
- Ni možnosti negiranja idej.
- Ker so ideje zapisane, jih ne pozabimo.

S pravilno uporabo do najboljših rezultatov

V nadaljevanju sledi pravilna uporaba tehnike, ki pa jo lahko uporabite tudi doma, ko npr. na novo opremljate prostore, ko se odločate za varčevanje, pri izbiri, kam na izlet, kaj skuhati, ipd.

Najprej moramo vedeti, kaj želimo z uporabo metode doseči, zato je pomembno, da sodelujočim vprašanje (problematiko) pravilno predstavimo.

1. del: priprava in nabiranje idej

Kdo lahko sodeluje?

Kdorkoli (otroci imajo zelo dobre ideje, zato jih ne pozabite vključiti).

Pomembno: vključiti je treba različne profile ljudi. V službi npr. za reševanje problemov vedno izberemo različne profile zaposlenih.

Kako?

Dogovorimo se za termin, ki ustreza vsem povabljenim udeležencem.

V prostoru naj bo tišina.

Izberemo problematiko, izziv (npr. kam v nedeljo na izlet, kako privarčevati na električni energiji, kako preurediti stanovanje, kako bomo praznovali rojstni dan otroka, nova pravila v hiši ipd.)

Potek:

- Zberemo udeležene (4–5 oseb).
- Iniciator problema predstavi temo (npr. kako bi lahko preuredili tale prostor, da bi bil prijetnejši).
- Med udeležene razdelimo listke (format A4) ter pisala.
- Nato imajo vsi sodelujoči na voljo od tri do največ pet minut časa za generiranje idej na listke (največkrat napišemo v alinejah in pozneje idejo dodatno obrazložimo).

Pomembno: ideje naj vsak zase zapiše na listek. V času, ki je namenjen zapisu idej, se med seboj ne pogovarjamo, saj bomo tako izgubili fokus. Poleg tega se lastno razmišljanje hitro lahko spremeni v sledenje zamislim ostalih.

Na koncu vsak prebere svoje ideje iz listka ali pa vse listke pobere in prebere pobudnik teme, ki je največkrat tudi moderator srečanja.

Pomembno: grajanje idej ni dovoljeno, ideje pa mora generirati tudi pobudnik (iniciator) teme.

2. del: učinkovita pot k izvedbi

- Skupaj izberemo najbolj optimalne rešitve (z izločevanjem idej od najmanj optimalne do zmagovalne).
- Določimo osebo, ki bo morala zadevo zapeljati, kot smo se dogovorili (to so lahko tudi vsi udeleženci).
- Obvezno določimo tudi datum predvidene realizacije in osebo, ki bo nadzorovala potek dogajanja.

Poskusite. Ne dvomim, da boste nad rezultatom navdušeni.

Na zemljevid smo dodali še Severno Irsko

Novi kupci in novi trgi so kljub živahno razvejani mednarodni poslovni dejavnosti cilj, ki ga Kolektor Etra pri svojem poslovanju nenehno zasleduje. Letos smo na zemljevid, kjer bodo svoje mesto dobili naši transformatorji, dodali tudi Severno Irsko. Ta sicer spada pod okrilje Velike Britanije, a je zaradi svoje geografske lege na sosednjem otoku, ki ga deli z Irsko, še posebej zanimiva.

Okvirna pogodba z Northern Ireland Electricity Networks za prihodnjih osem let je podpisana, vredna pa je 15 milijonov britanskih funtov.

Za 15 milijonov britanskih funtov transformatorjev

Po približno petih letih aktivnosti se je trud obrestoval. Podjetje Northern Ireland Electricity Networks se je odločilo, da okvirno pogodbo za dobavo 90 MVA 110kV transformatorjev za obdobje osmih let sklene s podjetjem Kolektor Etra. Če je okvirna pogodba za daljše časovno obdobje običajno sklenjena z več potencialnimi dobavitelji, v tem primeru ni tako. Dobavo transformatorjev v predvidenem obsegu 15 milijonov britanskih funtov so zaupali samo Kolektor Etri.

Odpirajo se vrata za nove poslovne priložnosti

Northern Ireland Electricity Networks je podjetje, ki upravlja s celotnim omrežjem za prenos in distribucijo električne energije na Severnem Irskem in ima okoli 300 glavnih transformatorskih postaj. Od leta 2018 je v lasti irskega podjetja ESB (Electricity Supply Board), vendar je ohranilo avtonomnost pri izvajanju svojih aktivnosti, vključno z ločeno regulativo, ki velja na Severnem Irskem. Lastnik ESB je proizvajalec električne energije in glavni akter na področju prenosa ter distribucije električne energije na Irskem. To pomeni, da se s pomočjo pogodbe z Northern Ireland Electricity Networks odpirajo nove poslovne priložnosti tudi na Irskem, kjer Kolektor Etra v tem trenutku še ni prisotna.

Pot do posla ni bila ne kratka ne enostavna

Pot do takšnega posla ni niti kratka niti enostavna. Kupci v Veliki Britaniji so pri uvajanju novosti, tudi pri novih dobaviteljih, zelo zadržani. Držijo se preverjenih, ustaljenih poti, pa čeprav včasih niso optimalne. Pravila razpisov so sicer jasno definirana in na koncu zmaga ponudnik z najbolj ugodno ceno, a to ne pomeni, da ni komplementarnih, morda celo pomembnejših, nezapisanih pravil. Pri kupcu Northern Ireland Electricity Networks je trajalo več let, da smo bili uspešni tako v postopku predkvalifikacije kot v sprejemljivosti tehničnega dela ponudbe. Ko smo bili povabljeni na usklajevalni sestanek v Belfastu, je bil preostanek poti relativno enostaven. Na sestanku, ki je trajal šest ur, smo kupcu kompetentno odgovorili prav na vsako zastavljeno vprašanje, tehnično, splošno in komercialno.

Dobra beseda je bila jeziček na tehtnici

Jeziček na tehtnici nam v prid pa je premaknil naš obstoječi kupec, ki ga je naročnik povprašal za mnenje. Ta nas je pohvalil in okvirna pogodba z Northern Ireland Electricity Networks za prihodnjih osem let je podpisana.

Novi poslovno-proizvodni objekt Iskra Mehanizmov kmalu končan

V novi poslovni coni ob brniškem letališču že raste nov poslovno-proizvodni objekt Iskra Mehanizmov. Novogradnja, ki bo zgrajena v dveh fazah, se bo raztezala na več kot 20.000 kvadratnih metrih. Glavni izvajalec del pri projektu, ki je težak kar 22 milijonov evrov, je podjetje Kolektor Koling.

Nosilna konstrukcija objekta je armiranobetonska. Objekt administracije ter povezovalni objekt sta v celoti armiranobetonska konstrukcija, ki se postavi na licu mesta, medtem ko so bili za izgradnjo proizvodno-skladiščnega dela uporabljeni tudi predizdelani montažni betonski elementi iz gradbenega obrata v Lažah.

Prva faza že pod streho

V prvi fazi je bil zgrajen proizvodno-skladiščni del z zunanjimi tlorisnimi dimenzijami 85 x 88 metrov. Skladišče iz dveh ladij je namenjeno skladiščenju končnih izdelkov. Proizvodni trakt je sestavljen iz petih ladij in je po višini razdeljen v dva dela: spodnjega s svetlo višino do 8 metrov in zgornjega s svetlo višino 3,5 metra.

V tem času potekajo priprave na drugo fazo, tj. izgradnjo režijskega dela. Administrativni del novega objekta bo postavljen ob proizvodno-skladiščnem delu, vendar bo konstrukcijsko, zvočno in vibracijsko ločen objekt, zasnovan kot enovita, široka pisarniška lamela z osrednjim atrijem.

Zagon proizvodnje pred zaključkom izgradnje celotnega objekta

Objekt je načrtovan tako, da bo omogočal zagon proizvodnje, še preden bo gradnja režijskega dela v celoti zaključena.

Pri gradnji novega poslovno-proizvodnega objekta podjetje Kolektor Koling uporablja rešitev za digitalno modeliranje objektov (BIM), ki jim omogoča učinkovito upravljanje dokumentacije, nadzor nad opravili ter zagotavljanje kakovosti in varnosti na gradbišču, hkrati pa je pre-prosta za uporabo na gradbišču. S fizičnim prenosom BIM na gradbišče so svojim uporabnikom omogočili, da na svojih mobilnih napravah hkrati pregledujejo 2D-načrte in BIM-model v enotnem pregledu. Tako lahko varnostna tveganja in napake dokumentirajo v digitalni obliki, sledijo odprtim nalogam in poskrbijo za njihovo pravočasno odpravo. V primerjavi s tradicionalnim papirnim pristopom so povečali učinkovitost na gradbišču, zmanjšali število napak, izboljšali komunikacijo ter poenostavili pregled in potrjevanje dokumentacije. Dodatno jim rešitev s pomočjo obogatene resničnosti omogoča združitev fizičnega sveta z BIM-modelom prek telefona.

Pri gradnji Kolektor Koling uporablja rešitev BIM, s pomočjo katere uporabniki do informacij, opravil, načrtov in modelov dostopajo kar na gradbišču prek mobilne naprave.

Daljinsko satelitsko odkrivanje vodnih puščanj

Rešitev UTILIS je sodobna metoda daljinskega satelitskega radarskega odkrivanja puščanj na sistemih oskrbe z vodo, ogrevanja in odpadnih voda, kakor tudi odkrivanja vodne namočenosti tal. Z njeno uporabo lahko naročnik v najkrajšem možnem času prejme podrobne analize in poročila z rezultati odkritih verjetnih lokacij puščanja v sistemih oskrbe z vodo, ogrevanja in odpadnih voda, kakor tudi odkritih verjetnih lokacij vodne zasičenosti tal. Za področje JV Evrope je Kolektor Sisteh uradni zastopnik in integrator rešitev podjetja Utilis, vodilnega svetovnega proizvajalca inovativnih tehnologij satelitskega odkrivanja vodnih izgub.

Oskrba z vodo je ena najpomembnejših panog za gospodarstvo in za človeštvo nasploh. Kakor z leti narašča prebivalstvo, tako narašča tudi poraba vode. S tem se ruši hidravlično ravnovesje vodovodne infrastrukture, ki je bilo prvotno osnovano za veliko manjše število odjemalcev in za popolnoma drugačne hidravlične pogoje.

Če k temu dodamo še staranje materiala vodovodne infrastrukture, dobimo še večjo izpostavljenost in nagnjenost k vse večjim hidravličnim spremembam. Ali drugače: dobimo vse 'boljše' pogoje za nastanek izrednih hidravličnih situacij, katerih posledica so v prvi vrsti vodna puščanja in vodne izgube.

Do danes so se za odkrivanje vodnih puščanj uporabljale samo tradicionalne metode, ki so v

tehnični zasnovi zelo omejene. Zahtevajo velik začetni investicijski vložek v vgradnjo nove opreme in prilagoditev infrastrukture, velik strošek vzdrževanja opreme, ogromno kadrovske in terenske angažiranost (npr. implementacijo opreme na terenu, integracijo opreme v obstoječe sisteme nadzora, izobraževanje kadra za samostojno uporabo in vzdrževanje opreme) in so le delno usmerjene. Kar lahko pomeni, da je odkrivanje puščanja možno le na delu infrastrukture, kjer je oprema nameščena.

UTILIS – daljinsko satelitsko odkrivanje vodnih puščanj

Navedene omejitve tradicionalnih metod odkrivanja vodnih puščanj so postale glavno vodilo pri zasnovi sodobne rešitve daljinskega satelitskega odkrivanja vodnih puščanj – UTILIS. Pri tem njegove snovalce vodi cilj: doseči celostno zaznavanje vodnih puščanj na celotni infrastrukturi ob hkratni minimalni kadrovske angažiranosti, predvsem pa zasnovati rešitve, ki bodo izključevale začetne investicijske vloške v nakup nove diagnostične opreme. Ta sredstva bi se raje usmerjala v prepotrebno sanacijo in ponovno vzpostavitev hidravličnega ravnovesja vodovodnega omrežja.

Kolektor Sisteh je ponudbo rešitev in opreme na področju vodnih tehnologij v zadnjih letih nadgradil z novimi inovativnimi tehnološkimi rešitvami vodilnih svetovnih proizvajalcev, kot je UTILIS.

Z daljinskim satelitskim odkrivanjem vodnih puščanj se lahko v veliki meri izognemo izrednim situacijam in celo načrtujemo sanacijo danes še nevidnih puščanj, preden ta postanejo vidna in površinska.

Trenutne razmere v svetu upravljalce vodovodnih sistemov vse bolj nagovarjajo, če že ne silijo, k popolnoma drugačnem razmišljanju. Dajejo jim popolnoma nov pogled in zahteve pri izbiri ustreznih rešitev za ponovno vzpostavljanje in/ali ohranjanje hidravličnega ravnovesja vodovodnih omrežij oziroma njegovega 'kondicijskega' stanja. Tehnica se je prevesila v prid rešitvam, ki so časovno in kadrovske najbolj učinkovite in ki imajo izključno – ali vsaj možnost – daljinskega celostnega uvida, nadzora in upravljanja z vodovodnim sistemom.

K večji učinkovitosti vodovodnih sistemov nas nagovarja tudi UTILIS – daljinsko satelitsko odkrivanje vodnih puščanj, predvsem za uporabo v tistem segmentu oskrbe z vodo, ki se meri z odstotkom vodnih izgub, za katere bi lahko rekli, da so osnovni pokazatelj organiziranosti in stanja vodovodnega omrežja. Čas je, da se zrelost vodovodnih sistemov meri tudi z uporabo sodobnih daljinskih proaktivnih metod, ki omogočajo predvidevanje in usmerjeno odkrivanje vodnih puščanj, podkrepljene z grafično vizualizacijo vseh kritičnih področij celotne vodovodne infrastrukture. Na ta način se lahko v veliki meri izognemo izrednim situacijam in celo načrtujemo sanacijo danes še nevidnih puščanj, preden ta postanejo vidna in površinska.

Uspešno zaključili referenčne projekte v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji

Kolektor SisteH je kot ponudnik rešitve UTILIS satelitskega odkrivanja vodnih puščanj že uspešno zaključil referenčne projekte v Sloveniji in na Hrvaškem. Prepričal je tudi prvega naročnika na področju Srbije – Regionalno razvojno agencijo Južni Banat. Gre za regijo, ki je študijski primer problematike vodnih izgub.

Agencija je v projekt proaktivnega iskanja vodnih izgub na podlagi satelitskega slikanja celotnega področja Južnega Banata vključila tri največja vodovodna podjetja v regiji Južni Banat – Pančevo, Kovačica in Kovin. Pogodbo za rešitev Utilis smo v Kolektor SisteH v Južnem Banatu podpisali oktobra 2019. Ta projekt je bil za nas pomemben z več vidikov, predvsem pa gre za prvi tovrsten projekt v Srbiji in je 'vstopnica' za tovrstne projekte v ostalih srbskih regijah.

V kakšni 'kondiciji' so naši vodovodni sistemi?

Poleg tega bi dobili tudi nov vpogled v 'kondicijsko' stanje vodovodnega sistema z možnostjo vsakokratnega periodičnega daljinskega slikanja celotnega sistema. Slednje bi upravljalce vodovodnih sistemov še bolj podprlo pri zagovarjanju predvidenih ukrepov in optimalnemu planiranju vseh bodočih naložb – tako v obnovo kot tudi hidravlično optimizacijo vodovodne infrastrukture za doseganje večje učinkovitosti sistema, in sicer z vidika:

- Časovne učinkovitosti – najhitrejša metoda za vizualizacijo vseh kritičnih področij, brez začetnega vložka v novo opremo ali nadgradnjo obstoječe infrastrukture.
- Kadrovske učinkovitosti – ljudi se aktivira šele v fazi verifikacije in mikrolociranja na terenu, ko je oseba usmerjena samo na prepoznana verjetna puščanja in ne izgublja časa na delih omrežja, ki je brez prepoznanih puščanj. Na ta način je v 'obdelavi' samo od 5 % do 10 % celotnega omrežja, kar je nekajkrat bolj učinkovito in hitrejšo kot pri 'slepem pregledovanju' celotnega omrežja.
- Daljinskega pregleda, nadzora in upravljanja – vse terenske aktivnosti so podprte s terenskimi aplikacijami za pametne telefone, ki omogočajo usmerjanje terenske ekipe med kritičnimi področji in vnašanje potrjenih rezultatov na terenu. Vneseni terenski podatki so vidni vsem v 'matični' nadzorni aplikaciji. Tu se obdelujejo podatki, pripravljajo poročila in izvažajo v druge sisteme upravljalca (npr. GIS).

Satelitsko radarsko slikanje vsaj dvakrat letno

Z rešitvijo UTILIS naročnik dobi vizualizacijo realnega stanja obstoječe infrastrukture in strateškega področja (distribucijska omrežja, infrastruktura, področja z vodno zasičenostjo tal), kar mu omogoča boljše načrtovanje prihodnjih ukrepov, sanacije in naložb v obnovo ter izkoriščenost tako infrastrukture kot strateškega področja. Vizualizacija stanja infrastrukture je natančnejša, ko se naročnik odloča za čim več zaporednih satelitskih radarskih slik – priporočljivo je satelitsko radarsko slikanje minimalno dvakrat letno. Prvo slikanje daje prvo oceno 'kondicijskega' stanja infrastrukture in strateškega področja, hkrati pa omogoča pripravo načrta najnujnejših ukrepov in njihove sanacije. Drugo slikanje v prvi vrsti preverjanje učinkovitosti že izvedenih ukrepov in sanacij (če se ista področja ali deli infrastrukture pojavljajo znova in znova na vseh naslednjih slikah, pomeni, da predhodno ukrepanje ni bilo učinkovito), polega tega pa daje osnovo za še natančnejše načrtovanje vseh prihodnjih ukrepov hidravlične optimizacije infrastrukture oziroma izkoriščenosti strateških področij.

Do digitalnih vsebin električne opreme zdaj enostavneje!

NOVO!
Digitalna
knjižnica

Na enem mestu si lahko ogledate in shranite vse kataloge in produktne informacije za **Advantech, Dold, Eaton, Stahl, Wieland**.

Do e-kataloga lahko dostopate kjerkoli in kadarkoli preko povezave **<http://ekatalog.kolektorsisteh.si/>**.

KOLEKTOR

Aplikacijo Moj Kolektor dnevno uporablja 500 zaposlenih

Jeseni smo zaposleni v Kolektorju dobili spletno oziroma mobilno aplikacijo Moj Kolektor. Jure Purgar je o ideji razmišljal dolgo, vendar nikakor ni našel pravega časa za njen razvoj in realizacijo. Z vzpostavitvijo skupine programerjev in zavedanjem vodstva, da digitalizacija ponuja nove poslovne priložnosti, je na vrsto prišel tudi razvoj aplikacije.

Aplikacija, ki je povsem enostavna za uporabo, je namenjena vsem zaposlenim v Kolektorju. Uporabnikom ponuja možnost pregleda novic, obvestil in ostalih vsebin, ki so objavljene na Kolektorjevem intranetnem portalu. Uporabniki lahko vključijo možnost, da jih aplikacija obvesti, ko je na intranet lansirana nova objava. Kadarkoli lahko pogledajo v osebne registracije delovnega časa, kjer je viden tudi podatek o preostalem letnem dopustu in trenutnem stanju ur. Aplikacija med drugim omogoča še pregled in prednaročila malic v Restavraciji Kolektor ali Hotelu Jožef.

Registriranih je že več kot 1.000 uporabnikov, povprečno pa aplikacijo dnevno uporablja okoli 500 zaposlenih. Prek aplikacije je bilo v zadnjih treh mesecih naročenih 24.000 malic.

Največja prednost aplikacije je, da jo lahko uporabljajo vsi zaposleni, tudi tisti, ki nimajo službenega uporabniškega računa. Slednji se v aplikacijo prijavijo prek kartice, namenjene evidentiranju delovnega časa. Postopek lahko opravijo na terminalu pred Restavracijo Kolektor. Naši informatiki pa že načrtujejo poenostavitev postopka prijave, in sicer z enkratnim geslom, poslanim prek sporočila SMS.

Kdo so 'strici iz ozadja'?

Pri razvoju aplikacije so sodelovali člani IT-oddelka Kolektor Group. **Andrej Čuk** skrbi za razvoj funkcionalnosti naročanja na malico ter osebnega vpogleda v registracije delovnega časa. Večina stvari, ki jih vidite na zaslonu, ko uporabljate aplikacijo, je delo **Roka Krašne**, ki je avtor dobršnega dela samega uporabniškega vmesnika. **Tjaž Brelih** je poskrbel za to, da si je novice in ostale objave iz intranetnega portala mogoče ogledati tudi v aplikaciji. Vodja ekipe in idejni oče aplikacije pa je **Jure Purgar**. »Vse rešitve, ki jih razvijemo, morajo biti narejene po standardih, ki smo si jih zadali. To pomeni, da so rešitve varne in uporabniku prijazne ter da jih je mogoče ponovno uporabiti tudi v drugih rešitvah,« pove Purgar, tudi avtor programske kode, ki podpira prijavo v aplikacijo in upravljanje z identitetami, ter funkcionalnosti pošiljanja potisnih sporočil.

Rešitev, tudi če Apple reče ne

Z razvojem prvega prototipa so začeli avgusta 2018, čez deset mesecev so ga predstavili vodstvu, ki je odobrilo nadaljnji razvoj in objavo aplikacije. Ta je zaživela septembra 2019.

»Eden prvih tehnoloških izzivov je bil aplikacijo narediti dostopno vsem zaposlenim. Izbor spletne tehnologije se je izkazal za pravilno odločitev. Spletno aplikacijo smo lansirali za različne spletne trgovine in že smo se znašli pred novim izzivom – ker je aplikacija namenjena samo našim zaposlenim, nam Apple ni dovolil objave v njihovi trgovini AppStore. Po mesecih čakanja ter nekaj zapletenih postopkih nam je aplikacijo naposled le uspelo spraviti do uporabnikov,« se začetnih izzivov spominja Purgar.

Med razvojem sta nastala še dva stranska produkta, ki ju je mogoče uporabiti tudi v drugih rešitvah. »Prvi je sistem za prijavo in upravljanje z identitetami, del katerega je tudi prijava s kartico. Drugi pa je sistem za pošiljanje potisnih sporočil, ki ga trenutno razširjajo tudi s podporo za e-pošto in sporočila SMS. Dobršen del časa smo porabili za razvoj teh dveh sistemov, za katera upamo, da bosta uporabna tudi za druge skupine znotraj Kolektor Digital,« dodaja Purgar.

Za vse naprave in platforme

Prednost aplikacije je njena mobilnost oziroma dejstvo, da je dostopna na različnih napravah in platformah. Aplikacija je na voljo v trgovini aplikacij Google Play, od februarja pa deluje tudi na napravah iOS. Čeprav ni dostopna v javnem Apple AppStore, se jo lahko namesti na vsako napravo iOS z unikatno kodo, ki jo zaposleni dobijo na spletni verziji aplikacije. Aplikacija je na voljo za namestitvev tudi na vseh službenih računalnikih z operacijskim sistemom Windows 10. Za vse ostale primere pa

Statistika je vzpodbudna

Kaj pravijo številke? Registriranih je že več kot 1.000 uporabnikov, povprečno pa jo dnevno uporablja okoli 500 zaposlenih. Prek aplikacije je bilo v zadnjih treh mesecih naročenih 24.000 malic. Najpopularnejša funkcionalnost je prav pregled jedilnika in prednaročila, sledi vpogled v registracije ter novice. Večina zaposlenih aplikacijo uporablja na mobilnih napravah, kar pomeni, da je dosegla svoj namen – mobilni dostop do vsebin.

Kakšni so načrti?

»Aplikacija se posodablja praktično vsak teden, četudi gre le za popravke, ki jih uporabniki niti ne opazijo. V eni od zadnjih posodobitev smo v celoti prenovili funkcionalnost. Uporabniki imajo tako na voljo dostop do vseh kategorij iz medijskega centra, prenovljen je tudi uporabniški vmesnik,« pove Purgar in doda, da trenutno razvijajo ter testirajo funkcionalnost najave odsotnosti z integracijo s sistemom za beleženje delovnega časa. Ta funkcionalnost je trenutno na voljo samo

Največja prednost aplikacije je, da jo lahko uporabljajo vsi zaposleni, tudi tisti, ki nimajo službenega uporabniškega računa.

je dostopna tudi spletna različica aplikacije, ki jo je mogoče uporabljati v vseh modernih spletnih brskalnikih, tako na namiznih sistemih kot na mobilnih napravah. Aplikacijo se lahko uporablja tudi kot t.i. napredno spletno aplikacijo (ang. Progressive Web App). Slednja nam omogoča, da spletno aplikacijo »namestimo« na napravo z uporabo funkcije »Dodaj na začetni zaslon« in tako pridobimo nekatere funkcionalnosti nativne aplikacije. Ta možnost je uporabna predvsem za tiste, ki na svoje naprave ne želijo nameščati prevelikega števila aplikacij.

zaposlenim z uporabniškim računom, radi pa bi jo omogočili vsem. S tem bi zmanjšali administrativno delo vodjem, najave odsotnosti bi bile vnesene bolj zgodaj, s čemer bi se lahko izboljšalo tudi načrtovanje dela. Funkcionalnost trenutno že uporabljajo v IT-oddelku, postopoma pa jo bodo razširili še na druge oddelke in podjetja.

»Vsekakor si želimo vpeljati funkcionalnosti, ki si jih želijo in potrebujejo uporabniki, zato tudi zbiramo ideje zaposlenih,« za konec doda Purgar.

Bližnjice ne vodijo k uspehu

Jure Purgar, zaposlen v oddelku informatike, je sistemski inženir in razvijalec ter idejni oče aplikacije Moj Kolektor.

1. Katero vašo odliko oziroma vrlino na delovnem mestu bi izpostavili?

Sposobnost analitičnega razmišljanja ter vztrajnost. Sodelavci se name obračajo, kadar imajo tehničen problem, ki ga ne znajo rešiti. Vsak tehničen izziv je mogoče vsaj približno rešiti, če ga dovolj preučimo in smo dovolj vztrajni.

2. Najbolj uporaben nasvet, ki ste ga dobili od sodelavca oziroma sodelavke je ...

Enega najbolj uporabnih nasvetov sem dobil že zelo dolgo nazaj, ko sem še delal na pomoči uporabnikom: da uporabnik redko govori resnico, ko opisuje, kako je prišlo do težave, ki jo ima. To zavedanje ti lahko prihrani veliko časa pri odkrivanju napake.

3. Prigoda, anekdota pri delu, ki je ne boste nikoli pozabili ...

Najljubše so mi predvsem prijave težav uporabnikov, ki se rešijo s pritiskom na gumb vklop ali pa podobno očitnim posegom.

4. Kaj ustvarjate ali čemu se posvečate v prostem času?

Prostege časa nimam veliko, kar ga imam, pa ga rad preživim v naravi – poleti na kolesu, pozimi peš. Včasih pa paše kakšno uro preživeti tudi na kavču. Prosti čas izkoristim tudi za spremljanje, kaj se dogaja na področju informacijskih tehnologij.

5. Na kaj ste najbolj ponosni?

Če pogledam nazaj na stanje infrastrukture in način dela v IT oddelku, ko sem se pridružil ekipi leta 2009, in na stanje, ki ga imamo sedaj, ugotavljam, da smo naredili ogromno. Danes imamo bistveno boljšo infrastrukturo, storitev je veliko več, prav tako so postavljene bolj profesionalno kot nekoč. Avtomatizirali smo ogromno procesov ter uvedli centralne načine upravljanja računalnikov in strežnikov. Danes imamo celotno infrastrukturo tudi bolj pod nadzorom in v vsakem trenutku vemo, kaj se dogaja. Izjemno sem ponosen in hkrati hvaležen, da sem bil lahko del te zgodbe. Če pogledam novejše dosežke, pa sem zagotovo najbolj ponosen na aplikacijo Moj Kolektor, ki je v celoti plod našega razvoja.

6. Kakšen je vaš življenjski moto in kako ga živite?

Tisti, ki me poznajo, vedo, da ne maram dolgih sestankov in odvečne komunikacije, zato mi je zelo pri srcu misel **Benjamina Franklina**: »Well done is better than well said«. Prej kot se zaveš, da ti v življenju najverjetneje nič ne bo podarjeno, več lahko dosežeš. Samo čakati, da se bo pojavila bližnjica, ne bo pripeljalo do uspeha.

Z voljo in pogumom naprej

Gorazd Lapanja, zaposlen v podjetju Kolektor Sikom, je vodja projektov na področju celovitega produktnega vzdrževanja (TPM).

obstoječega sistema TPM). Te nominacije sem bil zelo vesel, obenem pa me je to vzpodbudilo in dodatno motiviralo za kakovostno opravljanje tega dela. V Idrijo sem tako prišel na snemanje prispevka in podelitev nagrade kar med očetovskim dopustom. Še danes po lokacijah znotraj koncerna Kolektor opravljam delo, vodim in izboljšujem proces na področju, za katerega sem postal inovator leta 2013. Pri tem so mi v veliko pomoč sodelavci, ki v skupno delo vložijo veliko truda in energije.

Katero svojo odliko oziroma vrline na delovnem mestu bi izpostavili?

Sem vodja projektov na področju celovitega produktivnega vzdrževanja (TPM), kjer so zelo pomembne inovativnost, kreativnost, natančnost in tudi odgovornost. Te osebne lastnosti so mi v veliko pomoč, da lahko svoje delo opravljam kakovostno in z velikim veseljem.

Najbolj uporaben nasvet, ki ste ga dobili od sodelavca oziroma sodelavke je ...

Naj bom vztrajen in motiviran za delo, saj se bom le tako lahko uspešno spopadal s službenimi izzivi.

Prigoda ali anekdota pri delu, ki je ne boste nikoli pozabili ...

Spomladi leta 2014 sem bil ravno na očetovskem dopustu, ko me obvestijo, da sem kandidat za inovatorja leta 2013 s področja netehnoloških procesov (takrat sem ravno vzpostavljaj nadgradnjo

Kaj ustvarjate ali čemu se posvečate v prostem času?

Rad imam naravo, delo in glasbo. Poleg službe veliko časa posvečam svoji družini. V prostem času se ukvarjam tudi z gorništvom – sem registriran vodnik pri Planinski zvezi Slovenije in tudi varuh gorske narave pri Komisiji za varstvo gorske narave PZS. Veseli me delo v gozdu, kjer rad pripravljam drva za lastno uporabo. Ko je delo končano, pa rad poprimem za harmoniko in zaigram kakšno narodno.

Na kaj ste v življenju najbolj ponosni?

Poleg dela sem ponosen na svojo družino, ki me pri mojem delu podpira. Ponosen sem, da sva z ženo lahko ustvarila prijeten dom najinim štirim otrokom.

Kakšen je vaš življenjski moto in kako ga živite v vsakdanu?

Moj življenjski moto je: Z voljo in pogumom naprej. Pri delu trmasto vztrajam, dokler ni kakovostno opravljeno, četudi je to kdaj težko in zahteva od mene veliko napora. Občutek zadovoljstva ob dobro opravljenem delu je nagrada za ves vloženi trud.

Vsako dobro opravljeno delo je skupni rezultat

Med epidemijo koronavirusa ne moremo mimo številnih posameznikov, ki v teh tednih opravljajo delo za skupno dobro vseh nas. Med slednjimi je tudi Boštjan Brelih, poveljnik Občinskega štaba Civilne zaščite in aktivni član Prostovoljnega gasilskega društva Idrija, v katerem je zadolžen predvsem za področje radio vez. Njegove aktivnosti v trenutnih razmerah trajajo sedem dni na teden in štiriindvajset ur na dan.

»Na usposabljanjih smo se vedno pripravljali na potres, poplave, plazove ali neke druge množične nesreče, kjer sodeluje več enot Civilne zaščite. Na takšno situacijo, na virus, pa se nihče ni mogel pripraviti,« pripoveduje Boštjan. A so se tudi v štabu hitro 'znašli' in se novonastali situaciji prilagodili: »Štabno vodenje iz neke druge situacije usposabljanja ali nesreče lahko preneseš v čas koronavirusa, dodaš določene nove elemente in na hitro poizkušaš izvesti čim več, da se čim bolje prilagodiš nastali situaciji. Pri tem zelo pomembno vlogo odigrajo vsi člani štaba, ki so specialisti – vsak za svoje področje«.

Štabno vodenje iz neke druge situacije lahko preneseš v čas koronavirusa, dodaš določene nove elemente in na hitro poizkušaš izvesti čim več, da se čim bolje prilagodiš nastali situaciji.

Na najbolj zahtevnih preizkušnjah ohraniti trezno glavo in mirno kri

Da je pri tovrstnih razmerah treba ohraniti trezno glavo in mirno kri, sam verjetno najbolje ve. Sta pa k njegovem udejstvovanju zagotovo prispevali tudi podpora domačih in dobri družinski zgledi. Že njegov dedek je opravljal podobno funkcijo v društvu v Spodnji Idriji, stric je bil gasilec. O njegovi dosedanji karieri lahko zapišemo, da je Boštjan šest mesecev

preživel v dveh poklicnih gasilskih brigadah v Sežani in Kopru. »Tam sem spoznal ljudi, ki so v meni pustili le dobre sledi,« o svoji profesionalni izkušnji skromno pove. Z različno zahtevnimi intervencijami se je Boštjan srečeval tudi v Prostovoljnem gasilskem društvu Idrija, kjer je aktiven že dobrih 20 let. »Karkoli se zgodi, so gasilci zraven in pripravljeni priskočiti na pomoč. Od mojega predhodnika na funkciji, ki jo opravljam sedaj, sem se marsikaj naučil. S PGD Idrija in GZ Idrija smo naredili ogromno vaj, izobraževanj in usposabljanj. Vsaka vaja in usposabljanje te nekaj novega nauči, nadgradi tvoje znanje, da nove izkušnje,« o zahtevnosti in plemenitosti tovrstnega dela pove Boštjan. Veliko mu pomeni, da mu pri njegovem delu oz. poslanstvu ob strani stojijo partnerka in širša družina, podpira pa ga tudi celoten kolektiv skupine Kolektor.

Inovator, ki prisega na sodelovanje

Boštjanovo delo v Kolektorju je vezano na brizgalna orodja. »Delo je polno izzivov, saj se iz dneva v dan srečujem z novimi orodji, ki so vedno bolj zahtevna in kompleksna. Skupaj s sodelavci rešimo marsikatero težavo na orodju in ga čimprej pripravimo za nadaljnje delo,« pove Boštjan. Nastalo težavo pa ne samo odpravi, ampak pogosto poskrbi tudi za nadgradnjo oz. izboljšavo orodja, saj je med drugim tudi večkrat nagrajen inovator. »Prva je bila kakšnih 20 let nazaj v Spodnji Idriji na programu velikih komutatorjev. Nanašala se je na prešna orodja in na novo temperaturno krmiljenje na povišani temperaturi prešanja,« se svojih prvih izboljšav spominja Boštjan. Ob tem doda, da je inovacija zanj živa stvar. Najbolj se mu vtisnejo v spomin tiste, pri katerih vidi, da delujejo brez naknadnih popravkov, še posebej pa če jih sodelavci pohvalijo, da odlično delujejo.

Ker je po naravi timski človek, večkrat omeni, da za vsakim dobro opravljenim delom stoji uigrana in angažirana ekipa. »Leta nazaj sem sodeloval pri različnih projektih. Eden od njih je bila selitev velikih komutatorjev v Laktaše, kjer sem bil zadolžen za uvajanje delavcev, ki so se dela prišli učiti v Idrijo. Nato je sledila selitev prešnih orodji ter strojev in zagon na novi lokaciji v Laktaših. Zatem smo speljali projekt lepljenega rotorja z zamaknjenimi magneti, kar je bilo nekaj popolnoma novega, zato je bil usak dan na tem projektu izziv. Sledila sta še dva projekta z lepljenjem. Rotor z zunanjim tekačem

in rotor T.I. Pri vsem tem ne smem mimo ekipe, s katero smo sodelovali. Za katerikoli projekt, ki smo ga izvajali, bi s takšno ekipo to storil ponovno,« o ekipnih uspehih na delovnem področju še pove Boštjan.

Kaj najprej načrtuje, ko se bo naposled obdobje (pre) aktivnega dela zaradi koronavirusa le zaključilo? »Najprej se bom poskušal odkupiti partnerki z več časa, skočil bom na žlikrofe k staršem, pobrisal prah z žara, ga pripravil za peko in poklical prijatelje.« Naj se to čimprej uresniči.

Psihološka pomoč v času pandemije

Pred dvema mesecema je v naša življenja korenito posegla bolezen COVID-19. Srečali smo se z doslej neznano situacijo, ki je zelo na hitro spremenila naše vsakdanje življenje.

Pojavili so se strahovi pred okužbo nas samih in naših družinskih članov, sploh tistih najbolj ranljivih – starejših, bolnih otrok, delavcev v zdravstvu idr. Vzniknila je negotovost zaradi številnih neznank o bolezni, sledenje ukrepom, ki omejujejo našo svobodo gibanja, fizične dotike, pojavil se je strah pred finančno varnostjo ... Soočiti smo se morali z družbeno izolacijo, saj smo dnevni vrvež zamenjali z ostajanjem doma, nekateri pa so z odhodom v službo izpostavljeni večjemu tveganju okužbe. Odnosi znotraj doma, med sodelavci in z drugimi ljudmi, ki so nam blizu, »tečejo« po drugih kanalih in so dobili drugačne odtenke, nekateri svetlejši, drugi temnejši. Znotraj domačega okolja smo morali vzpostaviti novo dnevno rutino, znašli smo se v vlogah, ki nam doslej niso bile znane, npr. delo od doma, šolanje otrok na domu, celodnevna animacija predšolskih otrok, številna gospodinjska opravila. Vsemu navedenemu je zato treba dati določeno strukturo in jih učinkovito razporediti čez dan.

Odnosi, ki jih gradimo v trenutnih razmerah, bodo popotnica za lažje soočanje z obdobjem po pandemiji.

Neobičajne razmere porajajo različna čustva

V spremenjenih okoliščinah, sploh če nanje ne moremo vplivati, predstavljajo običajen psihološki odziv čustva in občutki, kot so jeza, strah, skrbi, nemoč, žalost, panika, tesnoba, pa tudi težave, kot so depresija, odvisnost, osamljenost in druge. Gre za odzive, ki nam pomagajo ponovno vzpostaviti naše notranje ravnovesje, se lažje prilagoditi novim razmeram, omogočili pa so nam evolucijsko preživetje, zato je pomembno, da jih sprejmemo.

Nasveti, ki bodo pomagali obvladovati vaš vsakdan

Pri lažjem obvladovanju vsakdanjika si lahko pomagamo z naslednjimi nasveti:

1. Poskrbimo za osnovne fiziološke potrebe (zdrava prehrana, uživanje zadostne količine tekočin, gibanje na svežem zraku, dovolj spanja idr.) in se izogibajmo psihoaktivnim snovem npr. alkoholu. V trenutnih razmerah bolj kot kdaj prej drži grški rek: Zdrav duh v zdravem telesu.
2. Čas, energijo in pozornost usmerimo predvsem v situacije, na katere lahko vplivamo. Tudi če nas situacije, na katere ne moremo vplivati skrbijo, jih ne bomo mogli spremeniti, obenem pa bomo po nepotrebnem potrošili zelo dragoceno energijo, ki jo potrebujemo za pomembne stvari.
3. Načrtujemo dnevno rutino, npr. čas jutranjega vstajanja, začetka dela, čas za otroke, partnerja, skupno kosilo, telesno aktivnost, pri tem pa tudi upoštevajmo, da potrebujemo ravnotežje med zunanji dražljaji in tudi čas samo zase (ohranjanje in izboljšanje telesnega in duševnega zdravja). Struktura dneva nas umirja ter ustvarja občutek varnosti in kontrole.
4. Omejimo gledanje oziroma poslušanje medijev na določen čas v dnevu in na največ eno uro na dan, vendar nikoli pred spanjem. Spremljanje medijev je v času širjenja COVID-19 koristno za spremljanje dogajanja in sledenje ukrepom, zato izbirajmo čim bolj zanesljive in objektivne vire novic, med njimi pa poiščimo tudi pozitivno obarvane.
5. Poskrbimo za dobre odnose z ljudmi, s katerimi sobivamo, prav tako s sodelavci. V odnosih se, kot nas usmerja psihiatrinja **Breda Jelen Sobočan**, skušajmo izogniti naslednjim reakcijam: napadanju, kritiziranju, čustveni izolaciji in »pobegu«. Poseben poudarek namenimo poslušanju. Odnosi, ki jih gradimo v trenutnih razmerah, bodo popotnica za lažje soočanje z obdobjem po pandemiji.

Kaj pa, če nas razmere preveč hromijo?

Kot smo že zapisali, so čustva običajen odziv na novo situacijo in nam pomagajo k lažji prilagoditvi na nove okoliščine. Lahko pa se zgodi, da so čustva tako močna, da so naše misli stalno okupirane z različnimi skrbmi, tudi črnimi mislimi, v skrajnem primeru pa celo hromijo naše vsakdanje delovanje. Znaki hude stiske se kažejo tudi na telesni ravni – kot pospešen srčni ritem, mišična napetost, kratko in plitvo dihanje, velika splošna utrujenost idr.

Če začutimo, da nimamo več nadzora nad svojimi čustvi, mislimi ali celo svojim življenjem, je nujno, da se po pomoč obrnemo na naše bližnje (družino, prijatelje, sodelavce) ali pa poiščemo pomoč usposobljenih strokovnjakov.

Če se v stiski obrnemo na bližnje, je pomembno, da jim res zaupamo, da nas bodo poslušali brez obsojanja in nepotrebnega komentiranja ter nam dovolili, da čutimo, kar čutimo. Odzivi, kot so »to bo minilo«, »ne, to ni res«, »saj tudi mene stiska«, nas lahko pustijo še

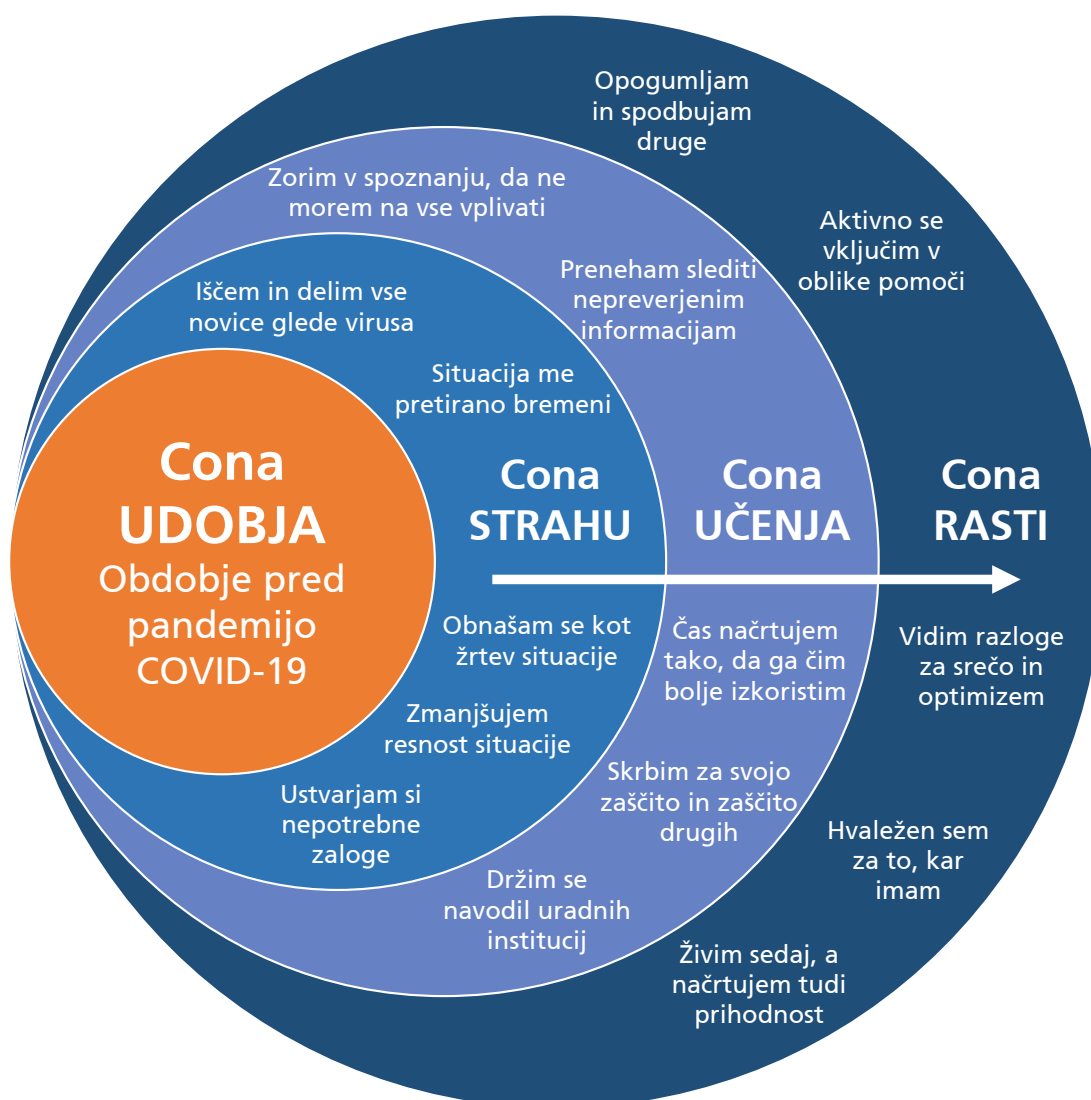
bolj same in običajno ne pomagajo. Je pa pomembno razumeti, da reševanje težjih stisk z našimi bližnjimi ni vedno najbolj primerno tudi zato, ker smo v teh odnosih najbolj ranljivi. Zavedati se moramo tudi, da se ranljivost in konfliktnost predhodnih odnosov v tej situaciji lahko celo poglobita.

Če možnosti pomoči v domačem okolju ne vidimo, si je bolje poiskati strokovno pomoč. V času pandemije COVID-19 se lahko po pomoč obrnemo na brezplačne telefonske številke, na katerih nam strokovnjaki omogočajo razbremenilne pogovore, na voljo so nam tudi t. i. centri za krepitev zdravja, ki imajo široko razvejano mrežo podpore duševnemu zdravju. Če se soočamo s hujšimi težavami, nam pri tem lahko pomaga osebni zdravnik, ki nas običajno napoti bodisi k specialistu psihiatru ali pa kliničnemu psihologu. Če bomo obiskali specialista psihiatrije, nam bo lahko svetoval uporabo zdravil, ki nam lahko pomagajo prebroditi obdobje najhujše stiske, kljub temu pa si bomo morali pomagati tudi sami.

Samopomoč se začne s sprejemanjem

Učinkovita samopomoč se začne tako, da sprejmemo svoje stanje takšno, kot je, brez obsojanja oziroma vzbujanja občutkov krivde. Pomagamo si lahko tudi tako, da si predstavljamo, kako bi iz čevljev nekoga drugega svetovali sami sebi. Poleg predhodno navedenih preventivnih ukrepov si lahko pomagamo še z uporabo:

- tehnik sproščanja, kot so počasno, globoko trebušno dihanje, postopno mišično sproščanje, vizualizacija (»slikanje« lepih spominov, prijetnih vonjav, zvokov), čuječnost;
- ponovnim odkritjem svojih interesov in talentov, mogoče neuresničenih »otroških« želja (npr. učenje igranja glasbila, učenje tujih jezikov, pisanje pesmi, slikanje, vezenje gobelinov, zlaganje sestavljanek);
- izvajanje rutinskih dejavnosti, ki nas sproščajo, npr. kuhanje, pospravljanje ali delo na vrtu, pri čemer pazimo, da se ne omejujemo preveč s časom in jih izvajamo, dokler se ob njih še dobro počutimo, obenem pa vanje vključimo tudi ostale družinske člane. V dnevno rutino vključimo tudi čas za zabavo z dejavnostmi, kot so ogled filmov, branje knjig, igranje družabnih iger ipd.

Kako se psihološko okrepiti za obdobje po epidemiji?

Širjenje COVID-19 in z njim povezani ukrepi so od nas terjali številne prilagoditve. Državni voditelji, vodstva podjetij, zdravstveni strokovnjaki ter servisne službe so nase prevzeli dobršen del bremena odločanja o rešitvah, ki bodo čim manj boleče vplivale na naše življenje. Vsi navedeni so do neke mere ustvarili občutek varnosti, a po drugi strani živimo v »balončku«, saj obstaja ogromno neznank za življenje po vrnitvi v »stare tirnice«.

Večkrat lahko slišimo, da življenje nikoli ne bo več takšno, kot je bilo. Če pogledamo s pozitivne strani, nam trenutne razmere ponujajo pomembne življenjske lekcije za naprej. Ponujajo nam priložnost za bolj trajnostno naravnano delovanje v smislu varovanja okolja, prehranske samooskrbe, izogibanja ekstremnemu potrošništvu, priložnost za prevetritev vrednot in prioritet v življenju, učenje iz lastnih napak in razmišljanje izven okvirov ter predvsem priložnosti za negovanje nam dragocenih odnosov, povezanosti, solidarnosti, človečnosti, ki nam bodo v bodoče prišle zelo prav.

Pri ponazoritvi sprememb, ki nas čakajo, in našega vpliva nanje nam lahko pomaga model prehoda skozi različne psihološke cone, ki nas vodijo k osebnemu razvoju in uspehu.

Večina od nas je trenutno v coni učenja, v kateri sledimo ukrepom, odkrivamo svoje talente, vrednote, sposobnosti, vrednotimo svoje odnose in svojo notranjo moč za soočanje s trenutno situacijo. Premik v cono rasti bo od nas zahteval več zavestnega načrtovanja prihodnosti, ohranjanja svoje socialne mreže, ki nam bo v pomoč pri težavah, s katerimi se bomo morali soočiti, učenja novih stvari, inoviranja novih pristopov, nečesa novega, s čimer bomo sebi, svoji družini ter širši skupnosti, tudi podjetju, pomagali začeti na novih temeljih in z novimi spoznanji.

Česa se lahko naučimo za nadaljnje delo v podjetju?

Vsekakor se bo povečalo zavedanje pomena varnosti in zdravja pri delu, preventivnih ukrepov

za zmanjševanje obolenj, povezanih z delom, pa tudi zavedanje vsakega zaposlenega o temu, kako prispevati k zaščitnemu ravnanju in razvijanju zdravega življenjskega sloga. Prepoznana bo pripravljenost in odgovornost vsakega zaposlenega za reševanje posledic trenutne situacije. Z zavedanjem, da je vsak zaposleni pomemben in dragocen, se morda kaže priložnost za dvig vodenja na višjo raven – z gradnjo zaupanja, spoštovanja in upoštevanja edinstvenosti vsakega zaposlenega.

»Preživetje« vsakega podjetja bo odvisno od zmožnosti inoviranja, iskanja čim bolj optimalnih poti, racionalizacije procesov, preseganja delitev na

Če začutimo, da nimamo več nadzora nad svojimi čustvi, mislimi ali celo svojim življenjem, je nujno, da se po pomoč obrnemo na naše bližnje oziroma poiščemo strokovno pomoč.

»moje« in »tvoje« delo oziroma odgovornost. V večji meri bomo morali odkrivati in razvijati kompetence zaposlenih (znanje, talente, lastnosti), ki nam bodo pomagale delati bolje, na drugačen način, z večjo dodano vrednostjo, z razvojem novih izdelkov in tehnologij ter kompetence sodelovanja, spodbujanja, motiviranja, ki bodo k temu pripomogle. Naučiti se bomo morali tudi odrekanja in vztrajnosti ter razvijati zavedanje, da bomo cilje lahko dosegli postopoma, z malimi koraki in vloženimi naporji.

Upoštevati bomo morali tudi najbolj ranljive skupine zaposlenih ter jim omogočiti delo, ki ga bodo zmogli, in tako po svojih zmožnostih prispevali k rezultatom. Verjetno se bomo bolj kot kdaj koli prej začeli zavedati, da so »zaposleni naše največje bogastvo«.

Kako porabiti kvas?

Peka domačih dobrot je vse bolj priljubljena, kvas pa vse bolj zaželena dobrina, ki je v tem času pogosto primanjkuje na trgovskih policah. Mi pa vam predstavljamo nekaj odličnih receptov za peko s kvasom, ki vam bodo v teh dneh prišli prav.

Kilogram domačega kruha

Potrebujemo:

- 750 g moko;
- 25 g svežega kvasa;
- 500 ml mlačne vode;
- 2 žlički sladkorja;
- 3 žličke soli;
- 1 žlica (olivnega) olja.

V skodelico nadrobimo kvas, dodamo žličko sladkorja in malo mlačne vode ter pustimo 15 minut na toplem, da kvasec vzhaja.

V večji posodi zmešamo moko, žličko sladkorja in sol. V sredini naredimo jamico, vanjo vlijemo 2 žlici olivnega olja, vzhajan kvasec in dolijemo mlačno vodo. Po potrebi dodajamo več vode ali moko.

Testo gnetemo toliko časa, da dobimo elastično testo, ki samo odstopi od posode, nato pa ga še enkrat ročno pregnetemo v obliko hlebčka in pustimo vzhajati v skledi, dokler ne naraste na dvojno količino.

Ko je testo dovolj vzhajano, ga prestavimo na pomokano delovno površino in ga z rokami še enkrat dobro pregnetemo. Oblikujemo ga v hlebček ali štruco, položimo na pekač s peki papirjem ter ga na toplem pustimo, da še enkrat vzhaja.

Kruh pečemo 15 minut pri temperaturi 220 °C, nato pa še 20 minut pri 200 °C.

Slani polžki s sirom

Potrebujemo:

- 750 g moke;
- 42 g svežega kvasa;
- 70 g zmeščanega masla;
- 500 ml toplega mleka;
- 1 jajce;
- 2 rumenjaka;
- 1 žlica sladkorja;
- 2 žlički soli;
- nariban sir.

V večji posodi z leseno kuhalnico dobro premešamo polovico moke, toplo mleko, zdrobljen kvas in sladkor ter pustimo vzhajati 15 minut, da zmes naraste. Nato dodamo preostanek moke, sol in jajce. Z rokami zgnetemo gladko in nelepljivo testo ter ga pustimo vzhajati še 30 minut.

Vzhajani hlebček razdelimo na štiri enake dele, nato pa vsakega posebej pregnetemo še enkrat in ga razvaljamo na debelino enega centimetra, da dobi ploščato in ovalno obliko.

Z električnim mešalnikom zmešamo zmeščano maslo in 2 rumenjaka, da dobimo nadev, ki ga nanesimo na vse 4 razvaljane kose testa, ki jih nato zvijemo kot rulado. Pazimo, da vse štiri zvitke s prsti dobro »zalepimo«, saj se bodo sicer med peko »razlezli«.

Zvitke nato z nožem razrežemo na približno centimeter debele polžke, jih položimo v pekač na peki papir in nanje potresemo nariban sir in sol. Namesto sira lahko polžke posujemo tudi s kumino, sezamom, namažemo z jajcem ali s čim drugim.

Pred peko naj polžki še malce počivajo, pečemo pa jih 20 minut na 180 °C.

Sladki buhteljni z marmelado

Potrebujemo:

- 500 g gladke moke;
- 42 g svežega kvasa;
- 50 g zmeččanega masla;
- 250 ml mlačnega mleka;
- 100 ml kisle smetane;
- 3 rumenjaki;
- 3 žlice sladkorja;
- ščepec soli;
- jajce in maslo za premaz;
- marmelada za nadev;
- sladkor v prahu za posip.

V posodico nadrobimo kvas in ga zmešamo z nekaj žlicami mlačnega mleka ter dvema žlicama sladkorja in ga 15 minut pustimo, da vzhaja.

Medtem v večjo skledo presejemo moko in na sredini naredimo jamico, okoli jamice pa posujemo sol. Vanjo vlijemo vzhajan kvasec.

K vzhajanemu kvascu dodamo preostalo mleko, rumenjake, kisló smetano in sladkor. Vse skupaj dobro pregnetemo in gnetemo, dokler se testo loči od sklede in se pokažejo mehurčki. Med mešanjem postopoma, po žlicah, dodajamo zmeččano maslo. Testo nato pokrijemo s kuhinjsko krpo in ga na toplem mestu pustimo vzhajati, dokler se njegov volumen ne podvoji.

Vzhajano testo nato na pomokani delovni površini razvaljamo na debelino dobrega centimetra in razrežemo na kvadrate. Na sredino vsakega z žlico položimo kupček marmelade, nato pa vogale kvadrata na vrhu stisnemo skupaj in pri tem pazimo, da testo povsod dobro prekrije nadev in ni odprtinc, skozi katere bi med peko uhajala marmelada.

Pekač dobro namastimo z maslom. Buhteljne na eni strani pomočimo v stopljeno maslo, da se med peko ne sprimejo. V pekač jih zlagamo enega poleg drugega in pustimo, da pred peko še približno 20 minut vzhajajo na toplem. Pred peko jih po vrhu premažemo z razžvrkljanim jajcem.

Buhteljne pečemo 45 minut na 180 °C. Ponudimo jih, dokler so še topli, pred serviranjem pa jih posujemo s sladkorjem v prahu.

Najboljše testo za pico

Potrebujemo:

- 600 g večnamenske moke (tip 400);
- 20 g svežega kvasa;
- 150 ml mlačne vode;
- 150 ml mlačnega mleka;
- žlička sladkorja;
- žlička soli;
- 2 žlički olivnega olja.

V manjši posodici zmešamo mlačno vodo, mlačno mleko, kvas in žličko sladkorja ter pustimo 15 minut, da kvasni nastavek oz. kvasec vzhaja.

V večji skledi zmešamo moko in sol, dodamo vzhajan kvasec, olivno olje ter sestavine dobro premešamo. Nato testo preložimo na pomokano leseno delovno površino in ga še 15 minut gnetemo tako, da ga potiskamo navzdol in stran od sebe. Po potrebi lahko dodamo še malce moke ali vode. Testo mora postati gladko in nelepljivo.

Testo položimo v čisto skledo in jo pokrijemo s kuhinjsko krpo ali pokrovko. Na toplem naj vzhaja še dobro uro, nato je pripravljeno za pripravo pice, ki jo, obloženo po vašem okusu, pečemo 12 minut na 210 °C.

Hotel Jožef leži na stičišču zgodovinskih, kulturnih in tehničnih poti mesta Idrija in predstavlja vez med preteklostjo in sedanjostjo ter sodobnostjo in bogato tradicijo.

Restavracija hotela Jožef sledi slogu hotela in v svojo ponudbo uvršča tako tradicionalne kot tudi sodobne jedi. Z mislimi na čas, ko se bomo lahko ponovno družili, za vas snujemo nove kulinarične mojstrovine.

HOTEL JOŽEF

HOTEL JOŽEF, Vojkova 9A, SI 5280 Idrija, Slovenija
tel. št. 08 20 04 250
e-pošte info@hotel-jozef.si
www.hotel-jozef.si

10,25 EUR

Dezinsept Derm
500 ml razkužilo za roke

Na voljo tudi v 5 l embalaži,
cena 65,19 EUR.

1,32 EUR/kos

Zaščitna maska
Pakiranje 50 kosov

13,73 EUR

Nitrilne rokavice GD 19
Pakiranje 100 kosov

KOLEKTOR

Kolektor EVT-Sistemi d.o.o.

Arkova 17a, 5280 Idrija
Telefon: 05 37 74 840
Elektronska pošta: trgovina@evt.si

Nakup samo preko spleta
e-trgovina: <http://trgovina.evt.si>

KOLEKTOR